

kričač⁰³/₀₄

Časopis javnega zavoda RTV Slovenija • leto 41 • številka 03-04 • april 2012 • poština plačana pri pošti 1102 Ljubljana

Nov ultrazvočni aparat za otroke s prirojeno srčno napako

Pred dnevi smo organizatorji projekta Stopimo skupaj za naše srčke – RTV Slovenija in Rotary klub 25 – predali Pediatrični kliniki v Ljubljani ultrazvočni aparat za odkrivanje prirojenih srčnih napak pri še nerojenih otrocih. Sredstva v višini 103.000 EUR smo zbrali januarja letos v dobrodelni oddaji Stopimo skupaj za naše srčke.

V imenu mag. Marka Fillija, generalnega direktorja RTV Slovenija je Bernarda Žarn ob predaji povedala: "Veseli me, da pomagamo tistim, ki so v naši družbi najranljivejši – to so otroci. Tudi akcija Stopimo skupaj za naše srčke je bila zelo uspešna, saj smo v teh kriznih časih zbrali kar 103.000 evrov. Ob tej priložnosti se zahvaljujem vsem partnerjem pri tem projektu in prav vsakemu posamezniku, ki je nesebično pomagal in prispeval svoj delež. RTV Slovenija se kot medij zaveda svoje druž-

bene odgovornosti in solidarnosti, zato smo pod lastno humanitarno blagovno znamko Stopimo skupaj od leta 2007 organizirali že kar nekaj podobnih dobredelnih akcij, v katerih smo pomagali tistim, ki so bili v danem trenutku pomoči najbolj potrebni. Humanitarna nota bo tudi v prihodnje ostala predmet delovanja RTV Slovenija in prepričan sem, da se ponovno kmalu spet vidimo pri zaključku kakšne podobne akcije."

Ob predaji aparata je strokovni direktor

Pediatrične klinike Univerzitetnega kliničnega centra Ljubljana prof. dr. Rajko Kenda, povedal: "So ljudje, morda sposobnejši in pametnejši od drugih, vedoč, da jim je tudi sreča bolj naklonjena in jim življenje teče bolj prijazno kot sicer, ki pa vendar ne morejo biti povsem zadovoljni, če vsaj delčka tistega, kar imajo, ne delijo s tistimi, ki jim je bilo življenje postlano bolj trdo. V tem primeru govorim o dobrih ljudeh, ki so stopili skupaj, da bo našim otrokom bolje. Vsem iskrena hvala."

Svetla prihodnost evropskih javnih RTV

Uradni list EU (Official Journal of the European Union) je v začetku aprila objavil resolucijo o javnem RTV-servisu v obdobju digitalizacije, ki lahko, neudejanjena, prinese državam tudi določene sankcije. Kaj nas torej čaka ob dejstvu, da želimo prav na vseh področjih slediti razvitim evropskim in drugim državam sveta?

Odgovori so preprosti in zagotovo vsem razumljivi in sprejemljivi, če smo dejansko dežela, za kakr-

šno se imamo. V bližnji prihodnosti nas torej čakajo ustrezen družbeni pomen in primerna sredstva, odprava ovir, ki bi lahko ogrozile politično neodvisnost, ugled ali finančno preskrbo javnega RTV-servisa, obstoj in razvoj močnega in trajno neodvisnega javnega RTV-servisa, ki bo upošteval zahteve digitalizacije – po potrebi tudi z izredno pomočjo, opravljanje specifične vloge kultiviranja javnosti s ponujanjem najkakovostnejših medijskih vsebin javnega pomena, ki so najširše dosegljive prek vseh nosilcev, zagotovljeni zadostni viri, ki nam bodo omogočili dostop do novih digitalnih tehnologij, javnostim pa prednosti sodobnih avdiovizualnih storitev (tudi interneta, zlasti za mladino), točno opredeljeno poslanstvo hiše, da ohranimo specifično izvirno avdiovizualno produkcijo ter programsko in informacijsko ponudbo najvišje kakovosti, ne glede na komercialne ali politične interese ob programski avtonomnosti in še in še, kar nam bo zagotavljalo neodvisnost in nemoten razvoj.

Danes je že udejanjenega od zgoraj zapisanega manj, kot bi želeli. To se kaže tudi v tem, da nenehno pisarimo državi, naj nas razume in nam omogoči normalno delo. Smo specifičen javni zavod, ki zmora poslanstvo zgolj s sodelovanjem vseh in vsakogar, ki ima nekaj povedati javnostim brez stalnega delovnega razmerja s hišo. Poskušamo nenehno slediti programskim in tehničnim razvojnim težnjam sveta in biti gledani in poslušani. Tudi s prenovo televizijskega informativnega programa v teh dneh, tudi z vpetostjo v družbeno dogajanje nasploh, tudi s spremembami v razvoju organizacijske kulture, tudi s sprejemanjem priznanj za delovne in medijske dosežke, tudi s ... nekaj tega boste našli tudi v Kričaču, ki je že nekaj let na voljo bralcem tudi s pomočjo spleta.

Darko Koren

KRIČAČ je interni časopis javnega zavoda RTV Slovenija.
Ustanovitelj in izdajatelj: RTV Slovenija, Ljubljana, Kolodvorska 2
telefon: 01 475 25 97, e-mail: kricac@rtvslo.si
Odgovorni urednik: Darko Koren
uredništvo: Darja Slokan, Maja Kirar, Tatjana Pirc, Polonca Komar, Srečko Trglec in Janez Lombergar
Prelom: Ma3ca
Tisk: Tiskarna JANUS, naklada 2700 izvodov.
Rokopisov in fotografij ne vračamo. Prispevkov ne lektoriramo.
Redakcija smo zaključili: 16.4.2012
Fotografija na naslovnici: poslikava telesa
Avtor fotografije na naslovnici: Vida Levičar

- 2 stopimo skupaj
Nov ultrazvočni aparat za otroke s prirojeno srčno napako
- 4-5 dogodki in odmevi
Izjava nadzornega sveta RTV Slovenija
Odbor DZ za razrešitev nadzornikov RTV
Odgovor vodstva RTV Slovenija na skupno izjavo
Novinarji protestirali
- 6-7 projekt TV INFO
Nova podoba informativnih oddaj TV SLO
- 8 poslovanje in načrti
Smelo v prihodnost
- 9 varuhinja
Poročilo varuhinje pravicgledalcev in poslušalcev
- 10-11 nagrade in priznanja
Za dobro delo – VIKTORJI
- 12 nagrade
Novinarski nagradi Vinku Vasletu in Urošu Urbaniji
- 13 radio Maribor
Več kot 700 knjig za malčke
- 14 Radio Koper – Capodistria
Zimski izlet za otroški nasmeħ
- 15 maska
IMATS – London 2012
- 16-17 izobraževanje
Delavnica za ustvarjalce televizijskih programov za otroke
- 18-21 raziskava
Organizacijska kultura, zavzetost in poslovna odličnost RTV Slovenija
- 22-24 naša leta
Vojko Fakin
- 25 RTV festivali
Znani zmagovalci festivala
Slovenska polka in valček 2012
- 25 prišli odšli
- 26-27 radio med ljudmi
RADIO HUDO!
- 28-29 organizacija dela
Delno delo na domu
- 30 fotozapis
Planica
- 31 razvedrilo
- 32 od tod in tam
Prgišče medalj slovenskim novinarjem
Upokojenci na izletu

Izjava nadzornega sveta RTV Slovenija

Nadzorni svet RTV Slovenija opozarja, da je skladno z veljavno zakonodajo »Dolžnost ustanovitelja (Republike Slovenija, op. p), zagotoviti institucionalno avtonomijo in uredniško neodvisnost RTV Slovenija in zagotoviti primerno financiranje za izvajanje javne službe«. Dogajanje, ki smo mu priča v zadnjih tednih, pomeni poseg na institucionalno avtonomijo RTV Slovenija (prepoved sklepanja avtorskih pogodb, sklepi seje Odbora za izobraževanje, znanost, kulturo, šport in mladino Državnega zbora RS), tudi zato, ker se javni zavod financira iz RTV-prispevka, ki ga prispevajo gledalci in poslušalci ter iz prihodkov, ki jih doseže na tržišču. RTV Slovenija namreč ni neposredni proračunski porabnik. Prav tako velja poudariti, da je višina RTV-prispevka določena le do 31. 12. 2012, še naprej pa bodo oteženi pogoji nastopanja na tržišču, ki veljajo od sprejema zakona o avdiovizualnih medijskih storitvah, ki je omejil obseg oglaševanja.

V tem tednu pa je bil v okviru seje Odbora za izobraževanje, znanost, kulturo, šport in mladino Državnega zbora RS z dne 10. 4. 2012 sprejet predlog prepovedi prodaje delnic Eutelsat, s katerimi RTV Slovenija financira predvsem svoj tehnološki in tehnični razvoj. Omenjeni sklep nima zakonske pod-

lage in pomeni grob poseg v institucionalno avtonomijo javnega zavoda. Prav tako ima neselektiven poseg v sklepanje avtorskih pogodb z zunanjimi ustvarjalci že neposredne negativne posledice v programih RTV Slovenija.

Državni zbor RS v skladu z Zakonom o RTV Slovenija ni pristojen za sprejem poročila Nadzornega sveta RTV Slovenija, ki je avtonomen organ nadzora poslovanja RTV Slovenija. Nadzorni svet RTV Slovenija namreč samo obvešča Državni zbor RS o svojih ugotovitvah v zvezi s poslovanjem javnega zavoda za preteklo leto, zato je sklep Odbora za izobraževanje, znanost, kulturo, šport in mladino Državnega zbora RS o »zavračanju nepopolnega in zavajajočega letnega poročila Nadzornega sveta o delovanju javnega zavoda v letu 2011« brezpredmeten.

Še hujši poseg v institucionalno avtonomijo pa predstavlja drugi sklep prej omenjenega odbora, ki predlaga predčasno razrešitev članov Nadzornega sveta, za kar ni temelja ne v zakonodaji ne v Statutu o RTV Slovenija. Predstavlja pa neprimeren in nedovoljen pritisk na člane Nadzornega sveta. Ta bo ne glede na nerazumljive pritiske še naprej opravljal svoje naloge skladno z za-

konom in v skladu z interesi javne radiotelevizije, ki so v prvi vrsti interesi gledalcev, poslušalcev in uporabnikov spletnih strani.

Nadzorni svet RTV Slovenija ob tem posreduje še pojasnilo glede poslovanja javnega zavoda RTV Slovenija v letu 2011. Finančno stanje RTV Slovenija je, kljub težavam, s katerimi se je javni zavod v lanskem letu soočil, stabilno, tako z vidika poslovnega izida za leto 2011, kjer izkazuje (sicer majhen) presežek prihodkov nad odhodki, kot tudi na področju likvidnosti. To je ob sprejemanju Letnega poročila ugotovil tudi Nadzorni svet, potrdila pa tudi neodvisna revizijska hiša KPMG, ki je revidirala poslovne rezultate preteklega leta. Javni zavod ob koncu leta tudi ni bil zadolžen. Za višino izpadlih prihodkov na področju oglaševanja, ki je v veliki meri posledica gospodarske krize, ki jo občutijo vsi mediji, ne samo v Sloveniji, temveč tudi širše, pa so bili sprejeti ukrepi za omejevanje porabe. Poleg tega se je v letu 2011 povečala transparentnost in javnost poslovanja javnega zavoda.

mag. Lenart Šetinc, predsednik Nadzornega sveta RTV Slovenija

Odbor DZ za razrešitev nadzornikov RTV

Večina članov odbora za izobraževanje, znanost, kulturo, šport in mladino je na zadnji aprilski seji zavrnila poročilo Nadzornega sveta RTV Slovenija za 2011 ter ga ocenila kot nepopolnega in zavajajočega. Odbor je zato s sklepom predlagal DZ, vladi in zaposlenim na RTV Slovenija, da po svojih pristojnostih razrešijo članice in člane nadzornega sveta.

Predsednik NS Lenart Šetinc je poudaril, da je iz poročila razvidno, da je bil finančni položaj javne radiotelevizije v letu 2011 ogrožen iz več vidikov, med drugim tudi zaradi izpada rtv-prispevka. Kljub vsemu pa je RTV v letu 2011 poslovala zadovoljivo in brez izgub, je poudaril Šetinc.

V koalicijskih strankah, zlasti v SDS, so poročilo ocenili kot zavajajoče in nepopolno. Jožef Jerovšek (SDS) je pripomnil, da "smo priča ustvarjanju panike v javnosti, da se bo zavod RTV zdaj zdaj sesul". Do poročila je bil kritičen tudi državni sekretar na mini-

strstvu za izobraževanje, znanost, kulturo in šport Aleksander Zorn.

Za Majdo Potrata (SD) poročilo nikakor ni zavajajoče in nepopolno, ampak eno boljših. Poslanka se je dotaknila tudi aktualne problematike na RTV, povezane z vladnim sklepom o prepovedi sklepanja avtorskih pogodb.

Generalni direktor RTV Slovenija Marko Filli je med tistimi honorarnimi sodelavci, ki jim javni zavod zato ni podaljšal pogodb, naštel samostojne novinarje, pevce, scenariste in samozaposlene v kulturi. Zaradi vladnega sklepa so po njegovih besedah denimo odpadle zamejske, romske in številne svetovalne oddaje.

Predsednik programskega sveta RTV Jernej Pikalo je nadaljeval, da bodo gledalci in poslušalci prihodnje mesece prejeli položnice z enakim zneskom kot doslej, servisa pa zaradi vladnega sklepa ne bodo delni v polni meri. Pikalo je komentiral tudi

očitke o nizki gledanosti nekaterih oddaj. Pojasnil je, da RTV Slovenija deluje v javnem interesu, zato predvaja tudi oddaje, za katere ni pričakovati ravno visoke gledanosti.

Sklep, s katerim je odbor pristojnim institucijam predlagal razrešitev nadzornikov, je bil nazadnje sprejet z 11 glasovi za in sedmimi glasovi proti. Hkrati je večina članov potrdila tudi sklep, s katerim predlaga vladi, naj za nedoločen čas prepove prodajo delnic Eutelsata in državnih obveznic. Zavrnila pa je predlog, naj odbor vladi predlaga spremembo sklepa glede prepovedi sklepanja avtorskih pogodb.

Matični odbor DZ se je sicer seznanil še s poročiloma sveta za radiodifuzijo za leti 2010 in 2011 ter sprejel sklep, da se pripravi predlog normativnih sprememb za celovito in stabilno financiranje programov posebnega pomena.

Odgovor vodstva RTV Slovenija na skupno izjavo

Javni zavod RTV Slovenija je na podlagi sklepa vlade z dne, 8. 3. 2012, s katerim je »v javnem sektorju od dneva sprejema sklepa do preklica, prepovedano sklepanje vseh avtorskih in svetovalnih pogodb«, enotam posredovalo navodilo prepovedi sklepanja avtorskih pogodb. To je vodstvo RTV Slovenija naredilo zato, ker je RTV Slovenija kot javni zavod del javnega sektorja.

Vodstvo RTV Slovenija je z namenom pridobitve pojasnila nemudoma posredovalo vladi pisno zaprosilo za tolmačenje, ali sklep resnično zavezuje RTV Slovenija, saj so se pojavile neuradne informacije, da naj bi bil pri tem izvzet. Pojasnilo, ki smo ga 30. 3. 2012 prejeli od Direktorata za medije, vsebuje tudi naslednji zapis: »Do sprejema kakršne koli druge odločitve sklep Vlade Republike Slovenije z dne 8. 3. 2012 v celoti ostaja v veljavi, kar pomeni, da je potrebno za sklenitev pogodbe pridobiti soglasje Vlade Republike Slovenije.«

V ponedeljek, 2. 4. 2012, je zato vodstvo RTV Slovenija na Generalni sekretariatu vlade RS naslovilo vlogo z zahtevkom, da bi vlada vendarle dovolila sklepanje avtorskih pogodb na RTV Slovenija, ki so pomembne za nadaljnje ustvarjanje programskih vsebin. Ob tem smo Vlado Republike Slovenije opozorili, da je »z znižanjem obsega avtorskih del brez načrtno redefinicije programskih vsebin porušeno razmerje in deleži zastavljeni v Programsko poslovni načrt 2012, kot tudi razmerja in deleži z zakonom opredeljene javne službe.« Obenem smo vlado opozorili, da grozi zavodu ohromitev dejavnosti na več nivojih, zato smo v priloženem gradivu nanizali seznam tistih oddaj in programskih vsebin, ki jih v prihodnje zaradi prepovedi ni mogoče več predvajati, saj je sklepanje avtorskih pogodb z njihovimi ustvarjalci ustavljeno. Ob tem smo tudi poudarili, da pomeni odločanje vlade o programskih vsebinah Radiotelevizije Slovenija poseganje v institucionalno avtonomijo javnega zavoda in programske pristojnosti Programskega sveta zavoda. Z nastalo situacijo pa vodstvo sproti seznanja tudi Programski in Nadzorni svet RTV Slovenija.

Vodstvo RTV Slovenija izraža trdno prepričanje, da je v prizadevanju za čim prejšnjo rešitev postopalo ažurno, učinkovito, z vsemi potrebnimi aktivnostmi, predvsem pa v skladu z zakonodajo in pravili delovanja pravne države. Ker gre za situacijo, ki je za delovanje našega zavoda, predvsem pa za naše številne občasne in stalne honorarne sodelavce, vse prej kot ugodna, bi pričakovali, da bi novinarske stanovske organizacije, v okviru katerih so združeni tudi številni stalni honorarni sodelavci javnega zavoda RTV Slovenija, odločneje podprle prizadevanja zavoda za čim prejšnjo rešitev nastale situacije, v kolikor temu ne bi izrazili vsaj razumevanja.

Služba za odnose z javnostjo
RTV Slovenija

Novinarji protestirali

Več novinarskih organizacij je ostro protestiralo proti odločitvi vodstva RTV Slovenija, da bo zaradi vladnega sklepa o nepodaljševanju avtorskih pogodb tudi samo uveljavljalo takšno načelo in prekinilo sodelovanje z dolgoletnimi honorarnimi sodelavci. Dopis s svojim stališčem so v vednost poslali tudi generalnemu direktorju RTV Slovenija Marku Filliju.

Pod stališčem so se podpisali Sindikat novinarjev Slovenije, Konfederacija novinarskih sindikatov RTV Slovenija, Sindikat novinarjev Radia Slovenija, Društvo novinarjev Slovenije, Sekcija samostojnih novinarjev na RTV Slovenija, Aktiv novinarjev informativnega programa Televizije Slovenija, Aktiv novinarjev TVS, Aktiv novinarjev Radia Slovenija in Aktiv novinarjev MMC.

Kot so zapisali, opozorjajo, da je vlada ob sprejemu omenjenega sklepa zavzela stališče, da ukrep velja le za neposredne proračunske uporabnike. "RTV Slovenija ni proračunski uporabnik, zato je vladni sklep zanj brezpredmeten. Vodstvo RTV je iz nam neznanega razloga menilo drugače in vztrajalo pri dodatnih vladnih pojasnilih, ki pa vsebinsko niso prinesla nič novega," so zapisali.

Podpisani so potem, ko so izvedeli, da se je vodstvo RTV Slovenija skladno z dodatnimi navodili vršilca dolžnosti generalnega direktorja direktorata za medije odločilo poslati posamezne pogodbe v potrditev na vlado, zapisali, da takšno ravnanje ostro obsojajo, saj brutalno posega v novinarsko avtonomijo in dodali, da bi morala RTV Slovenija po njihovem mnenju ravnati kot neodvisen pravni subjekt, v prvi vrsti zavezan interesom javnosti. "Glede na aktualno ravnanje pa je jasno, da vodstvo RTV tako pomembno institucijo, najbrž tudi za ceno ohranitve lastnih položajev, velikodušno ponuja v naročje politiki," pišejo v dopisu.

Podpisani so še enkrat opozorili na leta 2010 podpisan dogovor o priznavanju pravic in zaposlovanju dolgoletnih rednih honorarnih novinarskih sodelavcev na RTV Slovenija. V skladu s tem dogovorom bi morali 15 dolgoletnih rednih honorarnih sodelavcev zaposliti do letošnjega marca. Vendar ne le, da tega niso storili, nekaterim z aprilom celo niso podaljšali pogodb, so pojasnili.

Vodstvo so pozvali, naj nemudoma prekine s svojo nojevsko držo, državo kot ustanovitelja javnega zavoda pa, naj zagotovi, da bodo v javnem zavodu dosledno spoštovani dogovori in zakonske obveznosti.

Društvo novinarjev Slovenije
Sindikat novinarjev Slovenije
Sekcija samostojnih novinarjev na RTV Slovenija
Aktiv novinarjev Radia Slovenija
Aktiv novinarjev informativnega programa Televizije Slovenija

Nova podoba informativnih oddaj TV SLO

V teh dneh je bilo v naši hiši kakor v čebelnjaku, še zlasti v televizijskih studiih 3 in 4, od koder gredo v svet vsakodnevne televizijske informativne oddaje, ki jih je toliko, da se kljube na vratih nikoli dodobra ne ohladijo. O spremembah bo v prihodnjih dneh zagotovo še veliko govora, v naslednjih pa tudi še veliko narejenega, v kolikor bo treba odpraviti in do potankosti izpiliti nedorečenosti, ki se pojavijo ob vsakokratnem takšnem in tolikšnem organizacijskem, produkcijskem, vsebinskem in finančnem zalogaju, kakršnega predstavlja nova podoba informativnih oddaj.

Delovno vnemo in zagnanost smo lahko opazovalci dogajanja spremljali že kar nekaj časa, vse odkar se je oddajanje informativnega programa preselilo v drug, zgolj začasen prostor iz katerega smo lahko poslušali in gledali, kar so pripravljali producenti, organizatorji, snemalci in kamermani, novinarji, voditelji in realizatorji ter seveda vsi drugi v uredništvu informativnega programa naše televizije. Največ odgovorov na številna vprašanja, ki jih terja prenova podobe s kakršno bomo poslej udejanjali naš obsežen informativni program pa so iskali produkcijsko tehnični, scenski, programski in tudi vsi ostali delavci, neposredno vpleteni v sam projekt. In teh je bilo v zadnjem letu odkar je padla odločitev, da naredimo nekaj novega tudi v informativnem programu, zares veliko. Pa naj gre za Andreja Herneca, Tomaža Marolta, Milana Ivanoviča, Bogdana Zupana, Antona Juriča, Bojana Lenarta, Matjaža Fajdigo, Radeta Bojiča, Igorja Rozmana ali Ksenijo Horvat Petrovčič, če

naštem le nekatere najbolj odgovorne. In pri tem naj ne zamerijo vsi neimenovani, ki so bili tudi sami del razvejanega sistema prenove studia 3, ko je šlo za tista povsem običajna opravila pleskanja vrat, polaganja novih podov, izdelave scenskih rekvizitov, scenografije nasploh, polaganja kablov in nameščanja novih luči, oblikovanja celostne podobe, kreativnega vodenja in grafične podpore, skratka vsega, kar mora biti pred vstopom voditeljev informativnih oddaj v studio izdelano do popolnosti, da so gledalci lahko zadovoljni z izdelki, ki jim jih dnevno ponujamo.

Zato tudi ni naključje, da smo z željo Kričača, naj ob startu oddaj zaupajo bralcem kaj več o samem projektu in izvedbi, ki seveda zmeraj prinaša tudi stresne trenutke, naleteli na odgovor, naj počakamo, da bodo že ... in smo razumeli. Tudi zato vam prinašamo le fotografije z zadnjih vaj, ko je bila napetost na vrhuncu.

Smelo v prihodnost

Vodstvo Radiotelevizije Slovenija je marca na novinarski konferenci predstavilo poslovanje javnega zavoda v letu 2011 in načrte za 2012. Kljub temu da je bilo leto 2011 eno najtežjih let za javni zavod, smo poslovno leto končali s presežki prihodkov nad odhodki v višini 177.000 evrov, je povedal generalni direktor Marko Filli.

Lani smo imeli za 130,7 milijona evrov celotnih prihodkov. Ti so bili glede na leto 2010 nižji za 2,8 milijona ali 2,1 odstotka. Kljub temu pa je javni zavod v letu 2011 ustvaril presežek prihodkov nad odhodki. Marko Filli je pojasnil, da je bilo to 159.000 evrov več od finančnega načrta in 157.000 evrov več v primerjavi z letom 2010. Sicer so po njegovih besedah celotni odhodki v letu 2010 obsegali več kot 130,5 milijona evrov.

V okviru poslovnih prihodkov smo imeli v javnem zavodu v letu 2011 81,4 milijona evrov prihodkov od rtv-prispevka, kar je bilo 62,3 odstotka celotnih prihodkov. Prihodki od rtv-prispevka pa so bili za 561.000 evrov ali 0,7 odstotka višji od načrtovanih. Zaradi ne vključitve višine rtv-prispevka v novelo zakona o izvrševanju proračunov za leti 2011 in 2012 je v

januarju prišlo do izpada prihodkov od rtv-prispevka v višini dobrih 4,8 milijona evrov, kar pa je bilo že upoštevano v rebalansu proračuna.

Direktor Televizije Slovenija Janez Lombergar je v svoji predstavitvi dela televizije v preteklem letu dejal, da je bilo to posvečeno analizi stanja ter zasnovi celovite prenove in njeni izvedbi. Pojasnil je, da bodo plodovi tega dela vidni aprila v obliki novih oddaj ter z začetkom predvajanja novega programskega bloka. Izpostavil je, da smo na televiziji uspeli ustvariti izjemno kakovostno uredniško ekipo, veliko pozornosti pa smo namenili tudi izobraževanju in usposabljanju strokovnih sodelavcev.

Direktor Radia Slovenija Miha Lampreht je povedal, da po podatkih o poslušnosti Val 202 ostaja blagovna znamka številka

ena, takoj za petami pa mu je prvi program. Dodal je še, da smo na radiu lani izpeljali tudi popolno zvočno prenovo informativnih oddaj. V letu 2012 želi naša hiša ohraniti vodilno vlogo v ponudbi raznovrstnih in kakovostnih programskih radijskih vsebin. Predvsem z inovativnimi oddajami želimo pritegniti več mlajših gledalcev in poslušalcev, je povedal Lampreht.

Po zvočni prenovi informativnih oddaj Radia Slovenija, prvega in drugega programa, v aprilu načrtujejo tudi grafično prenovo Informativnega programa na Televiziji Slovenija.

Spletni portal MMC pa je po podatkih merjenja obiskanosti spletnih strani MOSS v januarju dosegel tretje mesto med slovenskimi spletnimi portali in se tako pomaknil stopničko višje med najbolj obiskanimi spletnimi stranmi v državi.

Poročilo varuhinje pravic gledalcev in poslušalcev

Varuhinja pravic gledalcev in poslušalcev RTV Slovenija Miša Molk je na novinarski konferenci predstavila poročilo o pritožbah poslušalcev in gledalcev naših radijskih in televizijskih programov. V njem se varuhinja ni posvetila le prispelim pritožbam, ki so običajno plod kritičnega spremljanja televizijskih in radijskih programov, temveč jo je zanimala tudi in predvsem primerjava s poročilom izpred enega leta.

Vseh odzivov je bilo lani 344, večina pritožb in kritičnih mnenj. Molkova je ugotovila, da je to število običajno in se z malenkostnimi razlikami ponavlja iz leta v leto. Ob tem pa je dobro vedeti, ugotavlja, da se zadovoljni gledalci redkeje oglašajo, in posledično je temu primerno malo odzivov na radijske programe.

V primerjavi z lanskim letom se je bistveno povečala odzivnost na uredništvo in novinarje multimedijskega portala in s tem v povezavi tudi teletekst, manj pritožb pa ima v primerjavi z lanskim letom radio.

Večina kritik zaradi televizijskih vsebin

276 odzivov je bilo na Televizijo Slovenija, od tega jih 76 vsebuje posamezne kritične vtise, ki se navezujejo na televizijski program na splošno ali pa gre za pripombe s tehničnega vidika. 200 komentarjev je bilo namenjenih eksplicitno določeni programske vsebini.

95 odzivov se nanaša na informativni program. Največ pritožb je bilo na politično pristranskost in neobjektivnost prispevkov in letos tudi, izjemoma, na način vodenja oddaj. Teh pritožb v prejšnjih letih ni bilo, ugotavlja varuhinja, pritožbe na politično pristranskost pa so se v primerjavi s prejšnjim letom potrojile. Politično pristranskost je deloma pripisala predčasnim volitvam, kjer je bilo veliko čustvenih reakcij, navijaštva in zelo veliko emocionalnega odziva gledalcev, poslušalcev in bralcev.

»Novinar ne sme biti pristranski, za razliko od gledalca« je pove-

dala Molkova. Večina pritožb o pristranskosti je letela na voditeljico oddaje Odmevi, o čemer pa se redno pogovarjata.

Občutljiva tema za nacionalni medij je tudi neustrezna raba slovenskega jezika. »Prihajajo kritike zaradi slovničnih napak, uporabe slenga, neustrezne izgovorjave, kritike pa letijo večinoma na informativne oddaje. »S prihodom oddaj Ugani, kdo pride na večerjo in Misija Evrovizija pa se je njihovo število povečalo tudi pri razvedrilnem programu,« je povedala Molkova.

Prvič se je varuhinja ukvarjala tudi z nezadovoljstvom zaradi neustreznega načina vodenja oddaj. »Gre za neustrezne pristope, kot so prehitra in zaletava retorika, skakanje gostom v besedo, preveč kričavo vodenje oddaj, prepogosta uporaba mašil, dolgočasno ali pretirano osladno vodenje oddaj,« je Molkova citirala pritožbe. Te pritožbe so letele predvsem na oddajo Pogledi Slovenije. »O tem se pogovarjamo. Delati moramo na tem, da se mašila odpravi. Voditelja tudi pohvalim, ko manjkrat reče 'a, ne',« pravi varuhinja.

Dvanajst odstotkov pritožb občinstva se je nanašalo na razvedrilni program. Največ kritik sta dobili oddaji Na zdravje! in Ugani, kdo pride na večerjo. »Gledalci se pritožujejo zaradi humorja, ki je na prenizki ravni, meji na primitivizem in s cenenim pristopom ponižuje gledalce,« je pritožbe povzela Molkova, sama pa dodala, da jo moti, da oddaja nima izdelane vsebine, ki se tiče glasbe in ostalega programa, ki ga oddaja ponuja. Oddaja Ugani, kdo pride na večerjo pa je prejela kritike, ki so se nanašale na vprašanja o tem, komu je oddaja sploh namenjena. »Ne vidijo jasne vsebine oddaje: gre za kuhanje ali pogovor z gostom ali le za neke šale, ki si jih govorijo. Poleg tega pritožbe letijo tudi na preveč ljubljanskega slenga voditeljice,« je pritožbe povzela varuhinja, s katerimi pa se strinja tudi sama.

Kulturni in dokumentarni program ter radio z najmanj pritožbami

Kulturni program ima štiri odstotke odzivov gledalcev. Pohvale je dobil dokumentarni program, edine kritike so le zaradi neenakomerne glasnosti zvoka. Le šest odstotkov vseh pritožb, ki jih je prejela varuhinja je bilo naslovljenih na radio, največ zaradi neustrezne rabe jezika, le ena pritožba se je nanašala na politično neokretnost, štirje odzivi pa so se obregnili ob glasbeni izbor.

Volitve vplivale tudi na MMC?

Miša Molk je bila opozorjena tudi na pristranskost pisanja na multimedijskem portalu, kar je redno sporočala uredniku in novinarjem, v odgovor pa dobila, da so dobro brani.

Za dobro delo - VIKTORJI

V Cankarjevem domu so razglasili dobitnike viktorjev za najvidnejše slovenske medijske dosežke v letu 2011. Nagrado za življenjsko delo je dobil dolgoletni sodelavec RTV Slovenija Mito Trefalt za prispevek k razvoju rekreativnega in zabavnega TV programa, za posebne dosežke pa ekipa Centra urbane kulture Kino Šiška.

Iz naše hiše gre prav Mitu Trefaltu zahvala za odlično kondicijo in desetletja dobrega počutja, je zapisano v utemeljitvi nagrade za življenjsko delo. Konec 70. let je z Brazdami vzdržljivosti zasnoval pionirsko televizijsko športno-rekreativno akcijo, s katero je v naravo popeljal vso državo. Kmalu zatem je začel pisati scenarije za razvedrilne oddaje in se med zlata imena malih ekranov še enkrat vpisal kot avtor in voditelj Naših srečanj, Kolesa sreče ter rekordno gledane Košnikove gostilne.

Njegovo tretje veliko televizijsko obdobje je bil začetek 90. let, ko je prevzel vodenje razvedrila na TV Slovenija. Ob navajanju na nov družbeni sistem in odpiranju medijskega trga je potrojil obseg zabavnega programa ter uvedel množico novih oddaj. Tudi po odhodu v pokoj ostaja družbeno aktiven, predvsem na področju dobrodelnosti in skrbi za socialno šibkejše.

Večina Viktorjev v rokah naših sodelavk in sodelavcev

Strokovnega viktorja za voditelja zabavne TV oddaje je dobil Klemen Slakonja, ki se je zahvalil v slogu svojega vodenja oddaje

Misija Evrovizija - petjem in plesom. Z omenjeno oddajo je TV Slovenija po nekaj letih spet dobila strokovnega viktorja za zabavno oddajo, njen voditelj pa še viktorja popularnosti za televizijsko osebnost.

Nagrada za najboljšega voditelja informativne TV oddaje je šla v roke Igorju E. Bergantu, voditelju Odmevov, ki je prejela viktorja v kategoriji informativna TV oddaja. Za najboljšo dokumentarno TV oddajo pa so člani Akademije Viktor, ki izbirajo dobitnike strokovnih viktorjev, prepoznali oddajo Aleksandrinke.

Najboljša otroška in mladinska TV oddaja je postala oddaja Male sive celice, kipca za igrano TV oddajo ali TV film je prejela oddaja Na terapiji, za obetavno medijsko osebnost pa novinarka oddaj o kulturi na TVS Polona Balantič.

Javnost je z viktorjem popularnosti poleg Slakonje nagradila še TV oddajo 24ur, Denisa Avdiča kot najboljšo radijsko osebnost in Val 202 kot najboljšo radijsko postajo. Viktorja popularnosti sta dobili tudi Tanja Žagar v kategoriji glasbenih izvajalcev in 24ur.com v kategoriji spletnih strani.

Sicer pa je bil prenos podelitve nagrad za medijske dosežke tudi po koncu v ospredju novic v medijih zaradi, po ocenah vodstva naše hiše, neprimerne zlorabe prireditve za politično opredeljevanje in agitacijo v času referendumске kampanje. Po dogovoru med organizatorji prireditve in našo hišo naj bi se temu izognili. Zato RTV ni predvajala sicer predvidene ponovitve oddaje, hkrati pa

onemogočila njen ogled na spletu v času kampanje, ker bi sicer kršila zakone. Satira na račun slovenske stvarnosti - lanske volitve, t.i. shod trenirkarjev, homoseksualnost in družinski zakonik, združevanje ministrstev, ponarejeno spričevalo, vse bolj popularno kuhanje pred TV zaslone - je namreč vela skozi vso prireditve.

Novinarski nagradi Vinku Vasletu in Urošu Urbaniji

Sklad Josipa Jurčiča je marca v Ljubljani slovesno podelil nagrade za izjemne novinarske dosežke, ki jih podeljuje že 19 let. Nagrado za leto 2011 so prejeli kolumnist Sobotne priloge Dela Marko Crnkovič, kolumnist Dela Peter Rak in kolumnist Reporterja Vinko Vasle ter nekdanji odgovorni urednik spletnega portala MMC RTV Slovenija Uroš Urbanija.

Uroš Urbanija

V obrazložitvi podeljenih nagrad so zapisali, da Marko Crnkovič sodi med najodličnejše slovenske kolumniste, ki je v javnosti znan kot občutljiv, avtonomen in kritičen opazovalec aktualnih družbenih in političnih fenomenov. Po lastnih ocenah je doslej napisal okrog 3500 kolumen. Nagrado Petru Raku pa so utemeljili z navedbami, da gre za novinarja in premišljevalca kulturnih fenomenov ter umetniških stvaritev.

V obrazložitvi nagrade našemu sodelavcu Vinku Vasletu je zapisano, da je s pisanjem v Reporterju v zadnjem obdobju obudil, še bolj pa razvil novinarski izraz, v katerem se srečujeta predvsem humor in ironija. Svoje novinarsko in uredniško delo živi kot poslanstvo, pri tem pa je brezkompromisno zavezan resnicoljubnosti, avtentičnosti in verodostojnosti. Vinko Vasle je dobljeno nagrado komentiral z besedami, da je nanjo dolgo čakal in je zanj velika čast, da jo je zdaj dobil.

V obrazložitvi nagrade Urošu Urbaniji je zapisano, da je zanj poleg medijske politične pluralnosti pomembna tudi medijska

Vinko vasle

ažurnost. Uroš Urbanija je pri svojem novinarskem in uredniškem delu odpiral prostor vsem političnim opcijam, pri svojem novinarskem in uredniškem delu pa se je zavzemal za kritiko in nadzor vsakokratne oblasti, za odpiranje tem, ki še vedno veljajo za prepovedane, hkrati pa je z etičnega stališča vedno skrbel za profesionalnost. Urbanija je lani prejel tudi častno priznanje Boruta Meška, ki ga podeljuje Združenje novinarjev in publicistov.

Urbanija se je ob prejemu nagrade zahvalil tudi vsem tistim novinarjem, ki so si upali biti drugačni kljub izjemnim pritiskom.

Slovesne podelitve se je, kot je poročala STA, sicer udeležil tudi minister za izobraževanje, znanost, kulturo in šport Žiga Turk. Sklad, ki nosi ime pisatelja, novinarja in urednika Josipa Jurčiča, sta decembra 1993 ustanovila skupščina Nove revije in upravni odbor Društva slovenskih pisateljev zaradi vse pomembnejše vloge medijev v slovenski družbi. Kot je dejal predsednik sklada Drago Demšar, se sklad sicer financira iz donacij, ki jih naklonijo posamezniki in gospodarske družbe.

Več kot 700 knjig za malčke

Uredništvo dnevnega programa Radia Maribor je v okviru svojih rednih petkovih terenskih oglašanj pod naslovom **Gremo ven, otrokom** v začetku aprila predalo 711 knjig in tako omogočilo, da je šolska knjižnica bogatejša z najrazličnejšimi otroškimi knjigami.

Radio Maribor se je akciji pridružil na pobudo Mariborske literarne hiše in tako je ves marec spodbujal poslušalke in poslušalce, da doma pobrskaajo za otroškimi knjigami, predvsem tistimi, ki so jih njihovi otroci prerasli in kličejo po novih bralcih.

Šolo Cvetka Golarja, ki je podružniška šola osnovne šole Ivana Cankarja Ljutomer, obiskuje 26 učencev v prilagojenem ali posebnem programu, učitelji pa želijo učencem zagotoviti možnosti za

napredek in razvoj. S tem želijo doseči čim višjo stopnjo neodvisnosti in socialne vključenosti učencev in knjiga ima pri tem zagotovo pomembno vlogo.

Radio Maribor tudi sicer redno in vztrajno podpira humanitarne in dobrodelne projekte v regiji. Podrobnosti o vseh akcijah pa najdete na spletni strani radia Maribor.

Zimski izlet za otroški nasmeh

dobrodelna akcija Radia Koper in Zveze prijateljev mladine Slovenije

Radio Koper in primorska društva Zveze prijateljev mladine Slovenije so konec februarja popeljala 45 otrok z Obale in Krasa na sankanje v Cerkno. To je bil prvi izmed štirih izletov v okviru dobrodelne akcije Izlet za pet, ki je nastala v uredništvu Radia Koper in s katero želijo v teh težkih časih vsaj za en dan izbrisati skrbi z otroških obrazov in nanje narisati nasmeh. Otrokom, ki jim starši ali skrbniki zaradi finančne stiske vedno težje omogočijo tovrstne aktivnosti, bodo v tem letu štirikrat pričarali nepozabna doživljanja na snegu, morju, v hribih ...

Otroci - nekateri so bili prvič na smučišču - so na prvem izletu uživali v smučarskem vrtcu, se preizkusili v sankaskem tekmovanju in v izdelovanju največjega snežaka. Najboljši so seveda dobili priznanja in diplome. Prav vsi pa so uživali v zimski idili, saj jih je na snegu pozdravilo nebo brez oblaka, pa tudi temperature so bile že skoraj pomladanske.

Organizatorji so s pomočjo sponzorjev in donatorjev poskrbeli za brezplačen prevoz, malico in kosilo, RTV Slovenija pa je za otroke pripravil številna darilca.

"Prvič sem bila v Cerknem in bilo mi je zelo všeč. Kepali smo se in tekmovali s sankami. Tudi posojali smo si jih, ker jih vsi niso imeli." **(Martina)**

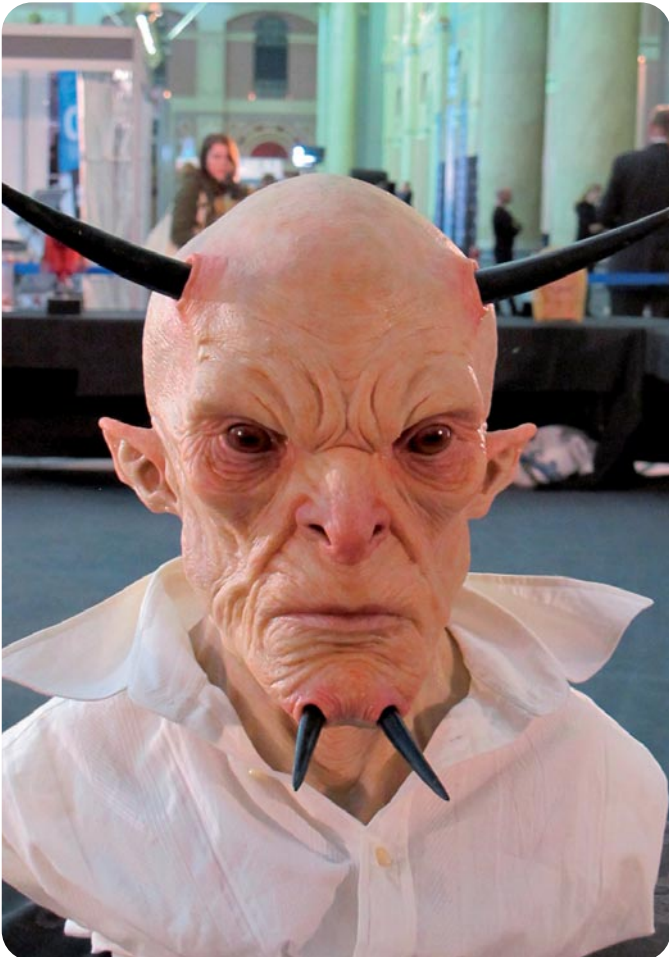
"Najbolj zabavno je bilo sankanje med količki." **(Tim)**

"Uživali smo v sankanju, bobanju in lopatanju. Hvala za zabavo in odlično kosilo." **(Marko)**

"Otroci skozi igro in v družbi svojih vrstnikov spoznavajo nove kraje, urijo svoje socialne veščine, izboljšujejo motorične spretnosti, se učijo odnosa do okolja, do soljudi in tudi do samega sebe," so o pozitivnih straneh skupnih doživetij otrok povedali na Zvezi prijateljev mladine Slovenije, kjer so bili nad idejo naših radijskih kolegov navdušeni. Na Radiu Koper že pripravljajo naslednji izlet, ki bo v času prvomajskih počitnic, ko bodo novo skupino otrok peljali v Postojnsko jamo. S tem bodo tudi začeli mesec praznovanj ob rojstnem dnevu najbolj poslušane radijske postaje na Primorskem, ki bo 25. maja dopolnila 63 let.

IMATS – London 2012

Februarskega seminarja IMATS 2012 (International make-up artist trade show) v Londonu, sta se tudi letos udeležili naši sodelavki Vida Levičar in Tanja Koleša Vehovec, saj gre za prireditev na kateri so zbrani najboljši svetovni mojstri s področja maske. Tudi na letošnjem so bile namreč prikazane nove tehnike in novosti na področju oblikovanja mask in predstavljeni materiali s katerimi je moč doseči boljše rezultate. Na razstavnem prostoru so bile predstavljene vodilne znamke maskerskega materiala, tako kozmetike

za beauty make-up kot za specialne efekte. Na prizoriščih so se odvijale predstavitve hd tehnik –(Air brush), aplikacije, izdelave mask, modeliranja, lasničarstva...

Tudi letošnji seminar je bil za oddelek oblikovanja maske v naši zelo pomemben, saj gre za edino tovrstno izobraževanje o novostih, novih tehnikah in novih materialih na področju oblikovanja maske, ki bodo s pridom uporabljene pri nastajanju televizijskih oddaj.

Delavnica za ustvarjalce televizijskih programov za otroke

Prostora v veliki sejni sobi TV produkcije na TV SLO je bilo skoraj premalo za vse zbrane, ki so želeli prisostvovati marčevskemu seminarju nizozemskega experta na področju ustvarjanja televizijskih programov za otroke, Jan-Willem-a Bult-a. Kreativni direktor KRO Youth-a, enega od otroških in mladinskih kanalov nizozemske javne televizije nam je namreč predstavil svoje delo in odstrl vpogled v nekaj svojih skrivnosti, zaradi katerih je njegovo delo tako uspešno pri domači publiki in po svetu.

J-W. Bult je na tem mestu že 14 let in zaradi posebne organizacijske strukture nizozemske javne televizije je svoje uredništvo – studio oblikoval v poseben prostor: prostor kreativnosti in inovativnosti. Program je zastavil na samem začetku tako temeljno in temeljito, da mu lahko sledi še zdaj.

Temeljna izhodišča so:

- naj bosta otrok in njegova avtonomnost v središču pozornosti
- naj bo v središču otrokova sposobnost dojetanja in delovanja
- odkrivati je treba njihovo moč in talente
- naj otroci navdihujejo druge otroke
- naj ta program beleži interaktivnost in soodvisnost tudi med otroci in odraslimi.

Znotraj teh okvirov sledi 5-im temeljnim vrednotam:

- družina
- prijateljstvo in sodelovanje
- duhovnost (misel, čustvo, vzdušje)
- učenje in spretnosti
- izraznost (imeti pravico biti sam svoj)

Kako preprosto in hkrati domišljeno!

S svojimi oddajami, filmi nagovarja otroške ciljne publike in mladostnike, iz leta v leto preseneča in navdušuje najstrožje festivalske žirije po vsem svetu, navdihuje medijsko slabše razvite in izobražuje nerazvite televizije, produkcijske skupine, medijske ustvarjalce.

Glavni nastopajoči v igranih ali ne-igranih formatih so vedno otroci in mladi. Le-

ti povabijo gledalce k sodoživljanju njihovih dogodivščin.

Po dvodnevnem druženju z Jan-Willemom Bult-om se nam je razgrnilo včasih ne dovolj odprto okno, skozi katerega se lahko najbolj neposredno približamo otroški publiki. Sledili in sodelovali smo pri njegovi predstavitvi, saj je spregovoril o bistvenih rečeh, o tistih, o katerih razmišljamo tudi sami, a jih morda premalokrat postavimo v središče pozornosti.

S svojim intenzivnim spremljanjem smo ga navdušili in izčrpali hkrati. To pomeni, da nam je resnično razdal svoje znanje, izkušnje ter ustvarjalna izhodišča svojega dela, ki je v bistvu poslanstvo.

Mnenja udeležencev delavnice:

Delavnice na temo medijsko delo z otroki in za otroke so bile zame izjemno koristne. Spoznala sem, kako se je potrebno osvoboditi določenih okvirov in pri ustvarjanju za otroke še bolj pustiti domišljiji, kreativnosti, predvsem pa zdravi meri "vsakdanjosti" prosto pot. Otroci imajo radi preprostost, prikupen smisel za humor in predvsem to, da so pred kamero, to kar so. Spontanost in njim poznane situacije ter poistovetenje igrajo ključno vlogo. Vsekakor bom podani zorni kot medijskega ustvarjalca iz Nizozemske upoštevala pri svojem delu. Takšna izobraževanja so zelo dobrodošla in jim bom tudi v bodoče zelo naklonjena.

Tanja Mojzer
 novinarka spletne strani za otroke www.bansi.si

Izkušnja gledanja oddaj in pogovora ob tem je bila izjemno dragocena, saj KRO ubira posebno metodo dela z otroki, pri kateri so v središču vsake TV zgodbe predvsem otroci sami, brez pretiranega pedagoškega vpliva odraslih.

Posledično je veliko drznejših tem, ki lahko kar kličejo po »cenzuri odraslega«, če nisi dovolj pogumen urednik. Njihov program daje misliti, kaj vse je pri delu z otroki mogoče in sprejemljivo, predvsem pa, kje se zares začne ustvarjalni prispevek otroka k oddaji.

Petra Slatinšek
 Filmska vzgoja in program za otroke in mlade Kinobalon
 (vodja programa)
 Javni zavod Kinodvor

Sijajna delavnica. Videti vsebinsko usmeritev "otroci v centru / otroke v ospredje" v praksi v različnih oddajah, različnih glede na žanr, minutažo, ciljno starostno skupino mi je resnično odprla oči. Spoznala sem, da naše oddaje za otroke povečini kroji pokroviteljska in zaščitniška drža, v kateri otrokom razlagamo o svetu, medtem ko otroke zanima, kako izkusiti svet in kako delujejo drugi otroci. Nadvse informativen je bil tudi del, kjer je Bult komentiral slovenske oddaje, saj so njegove izkušnje prepoznale marsikateri potencial v slovenskih otroških oddajah. Zame, v vlogi scenaristke, so bile koristne vse prikazane in komentirane oddaje, v navezavi na koncept njegove produkcijske hiše, koncept, ki naj ga ponotranjimo tudi (so)delavke in delavci RTV-ja.

Maja Šorli, scenaristka

Izdelana vizija in nenehna inovativnost kreativnega direktorja KRO, Jana Willema Bulta, me je znova prepričala, da televizija nikakor ne sme postati institucija, da mora znotraj forme in vsebine premikati meje, stopati na rob, a hkrati izhajati iz osnovnih predpostavk – spoštovanja do ciljne publike, avtorskega pristopa, pripovedovanja s sliko, osrednjega mesta dobre zgodbe in smiselne povezanosti televizijskega medija z vsem, kar dinamična realnost prinaša – od novih medijev do programske sheme, ki nastaja tudi na podlagi vremenske napovedi! Pregled oddaj vseh žanrov – od animacije, drame, dokumentarca, celovečernega filma, kviza, pogovorne oddaje..., vse premišljeno zasnovane za posamezne ciljne skupine (3-5, 6-12 in 12+), mi je, kot scenaristki, pustila globok pečat.

Barbara B. Stegeman

Mislím, da je delavnica z Jan-Willemom Bultom napravila močan vtis na sodelujoče. Prepričljivost njegove prezentacije po mojem mnenju sloni na izčrpnosti in enakovredni obravnavi vseh faz producerskega dela, od kreativnih in produkcijskih do organizacijskih in distribucijskih. Še posebej zanimiv del se je nanašal na razvoj televizijskega medija v luči novih tehnologij in vpliva komercialnih multinacionalk na medijski prostor. Če k temu dodam še izjemne filmske primere s katerimi je podkrepil predavanje, lahko rečem, da je bila to zame izjemno zanimiva in navdihujoča izkušnja.

Igor Ribič

Jan-Willem Bult je s svojo neprekosljivo energijo in vero v otroka k nam prišel v najboljšem možnem trenutku: ko ustvarjalci programov za otroke preizkušamo nove terene in iščemo nove smeri. Kazal nam je svoje delo in ob tem širil zame pomembna sporočila: v otroke in njihove sposobnosti moramo zaupati in to tudi pokazati na ekranu, navdih za delo za otroke moramo najti v otrocih samih, oni so središče našega raziskovalnega in ustvarjalnega procesa. Če želiš narediti dobro oddajo za otroke, moraš biti garač, pa zelo odgovoren, nekoliko drzen in predvsem predan svojemu delu, ki je, roko na srce, tudi velik privilegij.

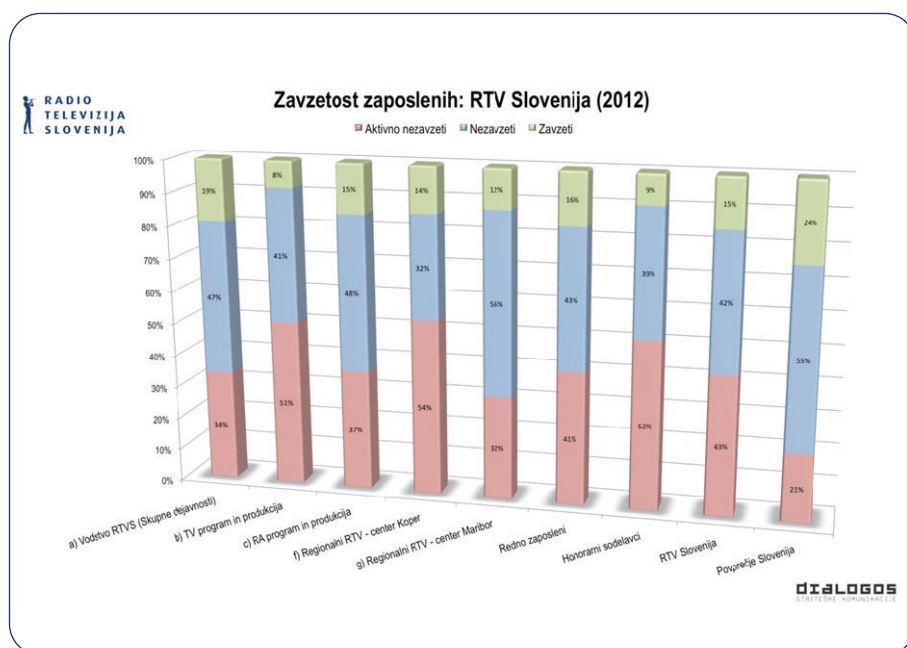
Martina Peštaj
 urednica oddaj za otroke

Organizacijska kultura, zavzetost in poslovna odličnost RTV Slovenija

V februarju 2012 smo v okviru Kompetenčnega centra RTVS izvedli obsežno raziskavo organizacijske kulture RTVS z dvema vprašalnikoma HSI (Human Sinergistic International), v kateri je sodelovalo 247 od 430 povabljenih, naključno izbranih sodelavcev.

S prvim vprašalnikom OCI (Organizational Culture Inventory) za ugotavljanje organizacijske kulture smo ugotavljali idealno-želena kulturo RTVS z vidika zaželenih vrednot in vedenj članov, ki zagotavljajo uspešno in učinkovito uresničevanje poslanstva RTVS. Hkrati smo z enakim vprašalnikom ugotavljali dejansko-obstoječo kulturo RTVS z vidika vedenjskih norm, kaj se dejansko pričakuje, zahteva od sodelavcev zdaj. Drugi vprašalnik OEI (Organizational Effectiveness Inventory) je služil ugotavljanju organizacijske učinkovitosti RTVS. Z njim smo merili vpliv dejavnikov in okoliščin, ki oblikujejo sedanjo-obstoječo kulturo in učinkovitost RTVS, tako na ravni posameznika, organizacijske enote kot tudi celotne organizacije. Ob raziskavi organizacijske kulture z dvema »papirnima« HSI vprašalnikoma je potekala tudi spletna raziskava ugotavljanja zavzetosti zaposlenih in poslovne odličnosti RTV Slovenija (izvedena Gallup in Kenexa metodologija). V tej spletni raziskavi so lahko sodelovali vsi sodelavci, ki so to želeli, tako redno, kot honorarno zaposleni.

V primerjavi z lanskimi, rezultati letošnje spletne raziskave zavzetosti in poslovne odličnosti, izkazujejo malenkosten napredek, vendar so še vedno skoraj vsi rezultati pod slovenskim povprečjem. Prav tako je tudi večina rezultatov pridobljenih s »papirno« HSI raziskavo organizacijske kulture in učinkovitosti pod dosedanjim (zgodovinskim) povprečjem rezultatov v bazi podatkov HSI. Ker gre v obeh raziskavah za rezultate, ki vplivajo na dolgoročno uspešnost in učinkovitost organizacije, to narekuje nujnost organizacijskega razvoja in sprememb. Podrobnejše informacije o rezultatih raziskave bodo dostopne na intranet portalu RTV, v nadaljevanju pa vam predstavljamo nekaj ključnih ugotovitev.

ZAVZETOST IN POSLOVNA ODLIČNOST RTVS

Ugotovitve, letošnje spletne raziskave zavzetosti smo lahko primerjali z rezultati spletne ankete v preteklem letu. V primerjavi z lanskoletno raziskavo zavzetosti, letošnji rezultati izkazujejo malenkosten napredek, vendar so rezultati večinoma še vedno pod slovenskim povprečjem. Največji napredek izkazujejo odgovori na trditve, da »Vodje cenijo dobro opravljeno delo«, ki je celo nad slovenskim povprečjem. Delni napredek je viden pri trditvah »Zaposleni so seznanjeni z strateškimi razvojnimi usmeritvami, poslovnimi in programskimi cilji«, »RTV ima jasno oblikovane strateške razvojne usmeritve« ter »Sodelavci imajo jasno opredeljene naloge in cilje«.

Ni presenetljiva ugotovitev, da je delež zavzetih med honorarnimi sodelavci nižji, kot med redno zaposlenimi. Stopnjo zavzetosti (Gallup)ne smemo pomensko zamenjevati z notranjo motivacijo posa-

meznika, saj meri v kolikšni meri sistem vodenja in vodje vplivajo na to, da je sodelavec pripravljen narediti več, kot je njegova pogodbeno obveznost. Nezavzet sodelavec tako pomeni tistega, na katerega sistemi vodenja vplivajo tako, da naredi zgolj svojo pogodbeno obveznost. Aktivno nezavzet sodelavec naredi manj od tega, kar je obvezno, zavzet sodelavec pa naredi veliko več, kot se pričakuje, saj ga sistemi vodenja in vodje, k temu spodbujajo.

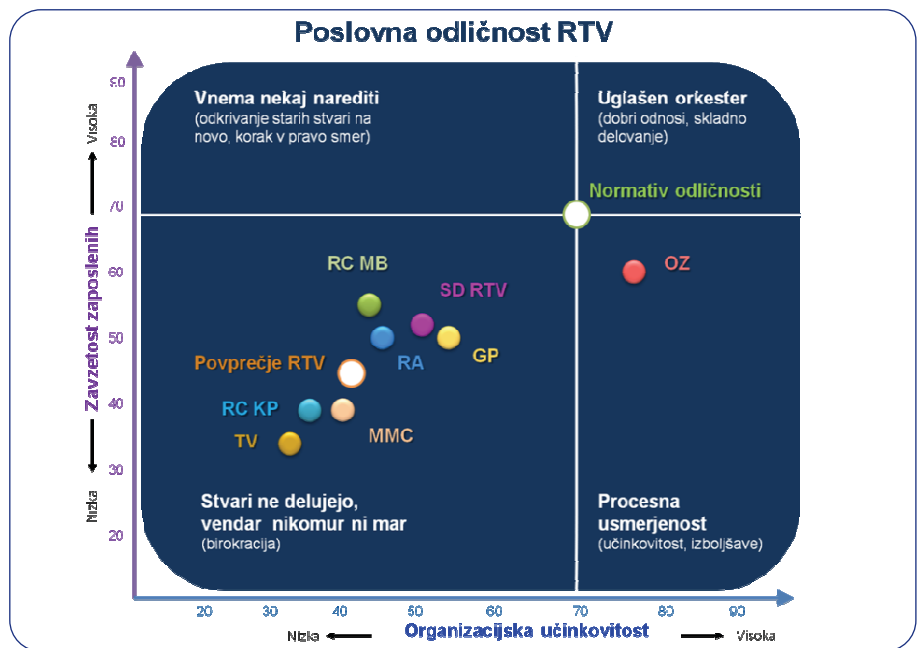
Pri doseganju poslovne odličnosti so skoraj vse organizacijske enote posamično in RTV skupno razvrščene v spodnji levi kvadrant matrike odličnosti, kar pomeni, da sistemske rešitve niso učinkovite (sistemi vodenja, ravnanja z zaposlenimi, motiviranja in nagrajevanja, razvoja kadrov, ipd.)tako, kot tudi ni ustrezne stopnje zavzetosti zaposlenih. Takšna umestitev RTVS predstavlja dejansko težavo in velik izziv za vodstvo, kako oblikovati sistemske rešitve za spreminjanje sedanjega stanja.

ORGANIZACIJSKA KULTURA RTVS

Idealna – zelena kultura RTVS

Na posebni delavnici so poznavalci RTV dejavnosti in člani vodstva s pomočjo OCI vprašalnika idealno organizacijsko kulturo opredeljevali kot vrednote v smislu vedenj, za katera menijo, da bi jih od sodelavcev morali pričakovati in jih spodbujati, saj bi na ta način dosegli večjo organizacijsko učinkovitost in uspešnost uresničevanja našega poslanstva. Na delavnici o idealni organizacijski kulturi RTVS, je med tistimi, ki so sodelovali pri njenem opisovanju vidno visoko strinjanje glede vedenj, ki bi jih od sodelavcev morali pričakovati in vedenj, ki ji od sodelavcev ne želimo.

Idealno organizacijsko kulturo so opredelili kot takšno, v kateri v največji meri prevladujejo vedenja, ki so značilna za sloge konstruktivne kulture. Sodelavci spodbujajo medsebojno sodelovanje, zaposlenih pristopajo k delovnim nalogam, na tak način, da uresničijo potrebe na višji ravni lestvice osebne rasti in zadovoljstva. Usmerjeni so v dosežke, samouresničitev, spodbujanje in družabnost. V manjši meri so v idealni kulturi RTVS zelena vedenja, ki sodijo med sloge agresivno obrambne kulture. Značilnost te kulture je v tem, da zaposleni do nalog pristopajo odločno ter s tem zaščitijo svoj status in varnost. Usmerjena je v nasprotovanje, moč, tekmovanje in perfekcionizem. V najmanjši meri pa so v idealni kulturi RTVS zelena vedenja, ki sodijo med sloge pasivno obrambne kulture. V takšni kulturi zaposleni verjamejo, da morajo v

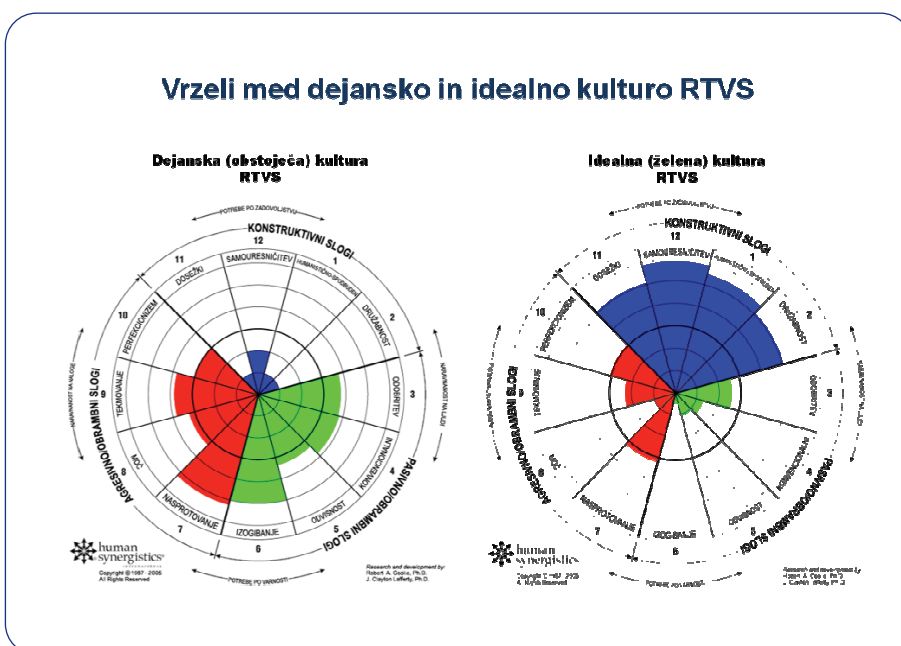

odnosih z drugimi delovati samo zaščitniško, tako da ne ogrožajo lastne varnosti. Značilna zanj so vedenja, ki so sprejemljiva, iskanje odobritev za odločitve, odvisnost in izogibanje.

Glede na možne vedenjske sloge so za idealno kulturo kot najbolj zaželen prevladujoč izbrali slog samouresničitve v okviru konstruktivne kulture, v katerem doseganje zadovoljstva sodelavcev izvira iz dela samega, osebnega razvoja ter iskanja novih in zanimivih aktivnosti. Za slog samouresničitve je značilno, da se ceni ustvarjalnost in sočasna naravnost na naloge, rezultate in razvoj posameznika.

Posledica ustvarjalnosti posameznikov pa je tudi odličnost za naročnike, saj naloge izvajamo izvirno, razvijamo kompetence, motivira pa nas delo samo. Kot drug najbolj zelen je bil izbran humanistično spodbuden slog v okviru konstruktivne kulture, kar vključuje podporo sodelavcem, tvorno sodelovanje in odprtost za medsebojne vplive. Značilen je za organizacije, kjer prevladuje participativen slog vodenja, občutek za ljudi ter pozitivni odnosi med njimi. Ljudje so res zavzeti in si medsebojno pomagajo. Kot najmanj zelen je bil izbran slog izogibanja. Značilen je za organizacije, ki ne znajo nagraditi uspehov in raje iščejo napake. Zaposleni ves čas prelagajo odgovornosti eni na druge, se izogibajo odločanju, se skrivajo in izmikajo.

Vzeli med dejansko in idealno kulturo RTVS

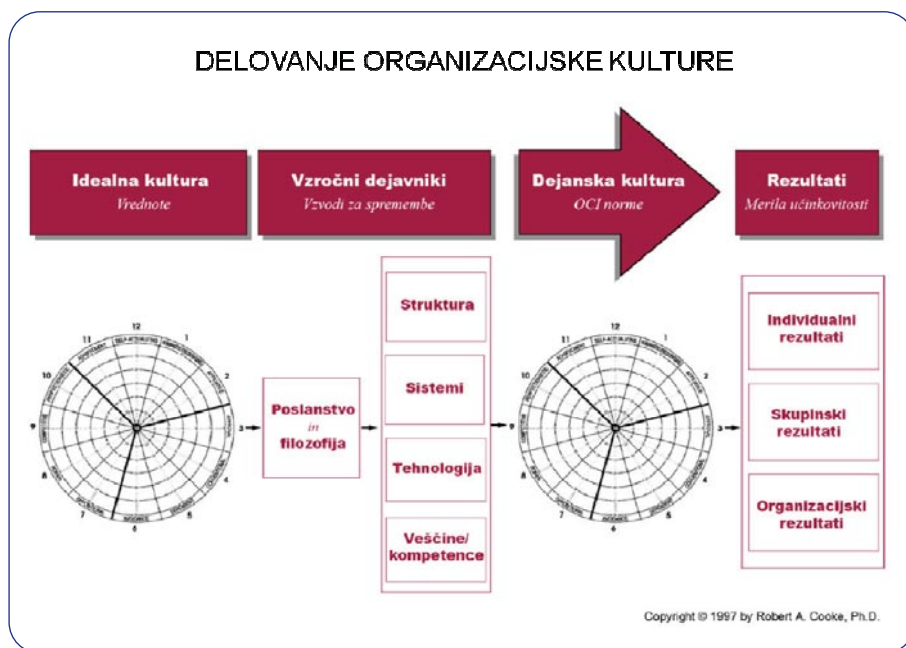

Dejanska – obstoječa kultura RTVS

Naključno izbrani sodelavci so odgovarjali na vprašalnik OCI za ugotavljanje dejanske organizacijske kulture in se opredeljevali do tega, katera vedenja pričakujemo, zahtevamo in spodbujamo pri članih organizacije z namenom, da se le ti kar najbolje »vključijo« v organizacijo. Pri odgovarjanju na vprašalnik o dejanski sedanjosti kulture RTVS je bilo med sodelujočimi v anketi zaznati dokaj različna, neenotna mnenja glede vedenj, ki se od njih zahtevajo in pričakujejo.

Dejansko obstoječo organizacijsko kulturo so zaposleni opredelili, kot takšno v kateri v največji meri spodbujamo in pričakujemo vedenja, ki so značilna za sloge

DELOVANJE ORGANIZACIJSKE KULTURE

pasivno obrambne kulture. Člani organizacije tako niso preveč odločni, v odnosih z drugimi delujejo previdno, da ne ogrožajo lastne varnosti. V manjši meri so v obstoječi kulturi RTVS pričakovana in spodbujana vedenja, ki sodijo med sloge agresivno obrambne kulture. Pri tem zaposleni do nalog pristopajo odločno in s tem ščitijo svoj status in varnost. V najmanjši meri pa so v dejanski organizacijski kulturi RTVS prisotna vedenja, ki sodijo med sloge konstruktivne kulture. To pomeni, da se dejansko ne spodbuja medsebojno sodelovanje in tak pristop zaposlenih k delovnim nalogam, da bi se potrebe posameznikov lahko uresničile na višji ravni lestvice zadovoljstva in osebne rasti. Vedenja niso usmerjena v dosežke, samouresničitev, spodbujanje sodelavcev in družabnost.

Kot najbolj prevladujoč v dejanski organizacijski kulturi RTVS, so opisali slog nasprotovanja v okviru agresivno obrambne kulture, ki vključuje nasprotovanje idejam drugih, izpostavljanje napak in sprejemanja "varnih" odločitev. Kot drugi najbolj prevladujoč pa so opisali slog izogibanja pasivno obrambne kulture, ko od članov pričakujemo, da se izogibajo težavam, da se jih nikoli ne krivi za napake, ne pričakujemo pa od njih, da so predani.

Vzeli med dejansko in idealno organizacijsko kulturo RTVS

Največje razlike med dejansko sedanjo in idealno zeleno kulturo RTVS so ugotovljene na področju konstruktivnih in pasivno

obrambnih slogov organizacijske kulture. Kot prva posebej izstopajoča razlika je na področju vedenjskega sloga izogibanje (pasivno obrambna kultura). Tu velja opozoriti, da je prav slog izogibanje v idealni kulturi izbran za najmanj zeleno vedenje, sodi pa med najbolj značilen slog dejanske organizacijske kulture RTVS. Ravno obratno je na področju humanistično spodbudnega sloga (konstruktivna kultura), ki je pri idealni kulturi eden najbolj zelenih, vendar najmanj značilen za dejansko kulturo.

Prva največja vrzel je pri slogu izogibanje (preveč). Natančneje, pri trditvah: »Se potuhnejo, ko gredo stvari narobe. Niso

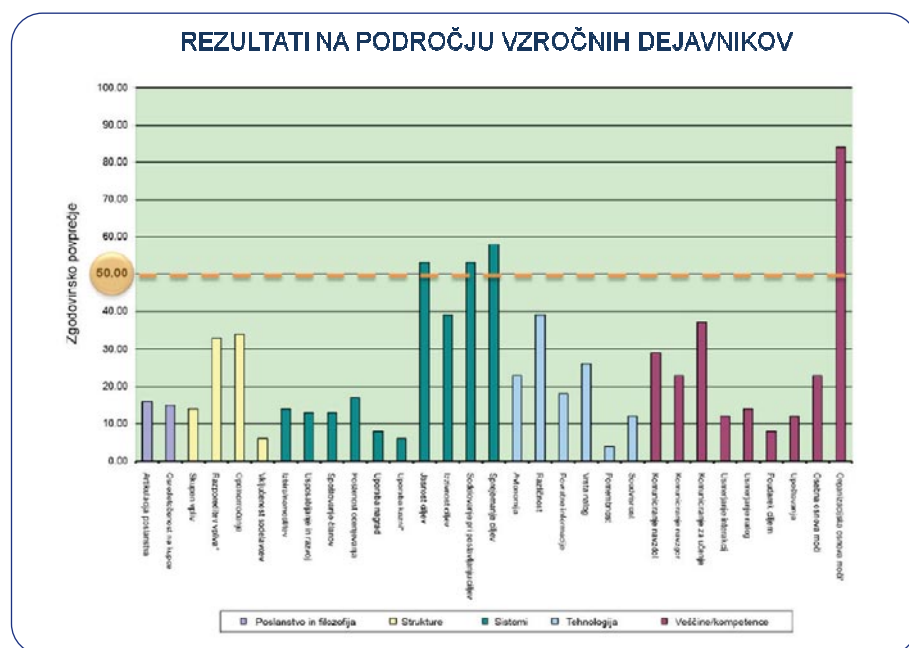
nikoli krivi za probleme. Čakajo na ukrepanje drugih ljudi.« Druga največja vrzel je pri Humanistično-spodbudnem slogu (prema-lo). Natančneje, do največjih vrzeli prihaja pri trditvah: »Konstruktivno rešujejo konflikte. Pomagajo ostalim, da samostojno razmišljajo. Pomagajo drugim, da napredujejo in se razvijajo.« Do vrzeli med zeleno idealno in dejansko sedanjo organizacijsko kulturo prihaja zaradi neusklajenosti vzročnih dejavnikov (poslanstva in filozofije, struktur, sistemov, tehnologije, veščin/kompetenc) z idealno kulturo.

Organizacijska učinkovitost – rezultat dejanske organizacijske kulture

Vprašalnik za ugotavljanje organizacijske učinkovitosti (OEI) raziskuje učinkovitost RTVS po rezultatih na ravni posameznika, organizacijske enote kot tudi celotne organizacije, ki skupaj vplivajo na njeno dolgoročno uspešnost. Ugotovitve na področju organizacijske učinkovitosti nakazujejo na področja organizacijske kulture, kot tudi vzročnih dejavnikov te kulture, kjer so potrebne organizacijske spremembe in razvoj.

Le pri enem rezultatu je RTVS boljši od splošnega povprečja rezultatov v bazi podatkov HSI. Tako dosegamo najbolj ugodne rezultate glede na stopnjo namena ostati v organizaciji ter na področju stresa (saj sodelavci ocenjujejo, da se jih v zvezi z organizacijskimi zahtevami, pritiski in konflikti, ne priganja več, kot je to zanje sprejemljivo). Najmanj ugodne rezultate RTVS dosega na

REZULTATI NA PODROČJU VZROČNIH DEJAVNIKOV

področju organizacijske kakovosti saj sodelavci menijo, da so storitve, ki jih ponujajo naše lastne organizacijske enote notranjim ali zunanjim uporabnikom, niso najvišje možne kakovosti ter področju zunanje prilagodljivosti saj sodelavci menijo, da organizacija dejansko ne prepoznava in se ne odziva na spremembe v zunanjem okolju.

Vzročni dejavniki organizacijske kulture in učinkovitosti RTVS

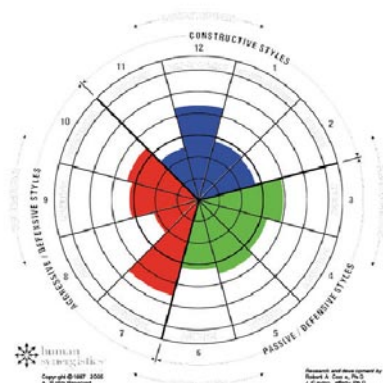
Vzročni dejavniki so tisti organizacijski vzvodi, ki oblikujejo in določajo sedanjo dejansko organizacijsko kulturo in učinkovitost RTVS. Kadar dejanska kultura bistveno odstopa od idealne zelene kulture, to pomeni, da vzročni dejavniki niso usklajeni z temeljnimi vrednotami organizacije. Stopnjo usklajenosti idealne kulture in vzročnih dejavnikov merimo-opredelimo s številom vzročnih dejavnikov, pri katerih je RTVS dosegla rezultate boljše od zgodovinskega povprečja (povprečja do sedaj doseženih rezultatov v svetovni bazi podatkov HSI).

Poslanstvo in filozofija organizacije predstavljata načine, s katerimi organizacije prenašajo svoje temeljne vrednote v vsakodnevne strukture, sisteme, tehnologijo in veščine/kompetence. Rezultati RTVS na tem področju, merjeni z vprašalnikom za ugotavljanje organizacijske učinkovitosti (OEI) so podpovprečni pri obeh dejavnikih. Tako so podpovprečni na področju artikulacije poslanstva, kar zajema obseg v katerem je poslanstvo organizacije jasno opredeljeno, izkazano s strani članov, komunicirano s strani vodstva in razumljeno s strani zaposlenih. Enako so podpovprečni rezultati tudi na področju osredotočenosti na uporabnike, to je obsega v katerem člani organizacije verjamejo, da so odgovorni za prepoznavanje in zadovoljevanje potreb njihovih uporabnikov).

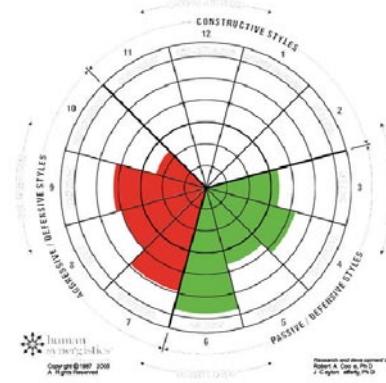
RTV Slovenija le pri 4-ih od 29-ih ostalih vzročnih dejavnikov dosega boljše rezultate od zgodovinskega povprečja. Najbolj ugodne rezultate dosega RTVS pri vzročnem dejavniku organizacijska osnova moči vodij, ki ima praviloma nevtralen do negativen vpliv. Merimo jo glede na vpliv, ki ga imajo organizacijski vodje/direktorji na zaželeno eksistenčne zunanje rezultate (moč za nagrajevanje), formalen položaj (legitimna moč) in zmožnost kaznovati tiste, ki ne izpolnjujejo zahtev (prisilni ukrepi). Ugoden rezultat dosega tudi pri vzročnem dejavniku sprejemanje ciljev, ki meri ali so cilji

VPLIV ORGANIZACIJSKE KULTURE NA MOTIVACIJO

Motivacija — Visoka
(najvišje ocenjenih 15%)

Motivacija — Nizka
(najnižje ocenjenih 15%)

”sprejeti v celoti” in ne samo v glavnem ali delno sprejeti s strani članov organizacije.

Najmanj ugodne rezultate RTVS dosega pri vzročnem dejavniku pomen vloge (DM), glede na stopnjo, do katere sodelavci menijo, da imajo njihova delovna mesta pomemben vpliv na druge ljudi (bodisi znotraj ali zunaj organizacije). Enako neugodne rezultate dosega pri dejavniku uporaba kazni, glede na verjetnost, da bodo napake izpostavljene in sankcionirane, ne pa analizirane in popravljene.

Uvajanje sprememb

Povezava med organizacijsko kulturo, vzročnimi dejavniki in njihov vpliv na rezultate organizacije ni nobena skrivnost. Kadar so vzročni dejavniki in dejanska kultura usklajeni z idealno kulturo, so rezultati praviloma bolj ugodni. Kadar vzročni dejavniki in dejanska organizacijska kultura, niso usklajeni z idealno želeno kulturo, so rezultati praviloma manj ugodni. Vzročni dejavniki so možni vzvodi za pozitivne spremembe. V tem primeru negativni rezultati na področju posameznih dejavnikov, narekujejo jasne odločitve glede področij, ki zahtevajo izboljšave.

Kako močan je vpliv dejanske organizacijske kulture na posamezne rezultate organizacije, na primer motiviranost sodelavcev, je razvidno iz enostavnega prikaza spodaj. Tistih 15% najmanj motiviranih sodelavcev dela v RTVS delovnih okoljih, kjer prevladuje pasivno obrambni slog kulture ob popolni

odsotnosti konstruktivnega sloga organizacijske kulture. Tistih 15% najbolj motiviranih sodelavcev pa ima srečo, da dela v okoljih, kjer je konstruktiven slog organizacijske kulture vsaj enakovreden pasivno obrambnemu in agresivno obrambnemu slogu. Ta okolja predstavljajo, tista vedenja in organizacijsko kulturo, tiste primere dobre prakse in kritično maso, na kateri RTVS lahko gradi svojo bodočo uspešnost.

Redko se zgodi, da vpliv vzročnih dejavnikov in dejanske kulture na rezultate, ni povsem očiten. V primeru, da organizacije dosega razmeroma ugodne rezultate, čeprav jim manjka potrebna usklajenost notranjih vzročnih dejavnikov, je njihova uspešnost in učinkovitost lahko posledica ugodnih zunanjih dejavnikov ali prednosti (omejitev konkurence, razpoložljivih virov, patentov, avtorskih pravic, ipd.), ki organizaciji omogočajo vzdrževati videz uspeha, kljub temu, da so njene strukture, sistemi, tehnologije, veščine/ kompetence in dejanska kultura neučinkoviti.

Ko takšna organizacija doživi osiromašenje zunanjih dejavnikov in virov uspešnosti, se hitro pokaže slabo vodenje in neučinkovitost, ki je bilo prej prikrito zaradi teh ugodnih vplivov. Vsaka organizacija mora računati na to, da ti ugodni zunanji dejavniki nikoli niso večni, zato mora določiti takšne vrste sprememb, ki so potrebne za dolgoročno povečanje uspešnosti in učinkovitosti, ki temelji na pozitivnih notranjih vzročnih dejavnikih.

Vojko Fakin

Vojko Fakin je na televizijo Ljubljana prišel leta 1979, dva meseca po služenju vojaškega roka v Makedoniji. Prijavil se je na delovno mesto producenta v dokumentarnem programu. Ves čas je bil na televiziji, sicer pa je Ljubljančan. Obiskoval je srednjo tehnično šolo smer kemija, potem je študiral ekonomijo, vendar šole z nastopom službe ni dokončal. Začetkov na Televiziji se rad spominja.

»Moj prvi šef je bil producent Gorazd Končar. Naučil me je vse, od planiranja, do financ in vseh opravil, ki so povezana s producentom. Prišel je z Viba filma in bil glavni producent na televiziji. Producenti so bili takrat drugače razdeljeni po uredništvih kot zdaj. Obstajal je aktualni dokumentarni program, kamor je spadalo vse, od notranje do zunanje politike, Studia Luwigana, pa tudi oddaja Tednik. Prišel sem v ta dokumentarni program, kjer je bil Gorazd mentor. Najbolj se spominjam oddaj Čas in ljudje ter Dokumentarec meseca, kjer so sodelovali Dorica Makuc,

scena ja primerna zanjo. Ugotoviti je treba, koliko ljudi je potrebnih in ali je oddaja mozaična, kar pomeni, da je studijska z kombinacijo snemanja na terenu.«

Terenske dela oziroma posnetke zmontirajo v tv montaži. Treba je predvideti, kakšni bodo stroški oddaje, koliko je potovanj in koliko raznih drugih stroškov. »Ko so odobrena vsa sredstva po vseh fazah, gremo lahko v izvedbo oziroma produkcijo oddaje. Nekateri projekti so zelo zahtevni, na primer večje proslave. To so terenska dela, dve ali tri dnevni projekti, kjer nastopa ogromna ekipa. Treba je najeti reporta-

zahteve, potem je tu naša tehnika, za katero moramo ugotoviti, kakšne so njene možnosti. Kaj zahtevajo organizatorji in ali je treba najeti še kaj dodatnega, denimo generator na obljudenem terenu. Ugotoviti moramo, kaj je dolžan zagotoviti prireditelj, kaj pa mi, torej televizija oziroma RTV.«

Vojko pripoveduje, da si je treba najprej ogledati teren. »Ugotoviti moramo ali sploh lahko pridemo zraven. Vendar se da vse nekako urediti. Pred leti smo imeli prenos z vrha Nanosa na proslava ob 27. aprilu, Dnevu Osvobodilne fronte. Prireditelj je potekala v dežju in vetru, na zelo težko dostopnem terenu. Na vrh Nanosa je zelo težko dospeti z reportažnem avtom, zato smo morali uporabiti manjšega. V takšnih razmerah je težavno ustvariti nekaj zelo dobrega. Kakih deset let nazaj na neki proslavi v Ribnici ni bilo nobenih prenosnih naprav. Na vrh visokega žerjava smo morali namestiti linke, da smo prenos sploh lahko izpeljali.«

Za producenta so najbolj pomembne priprave.

»Pomembna je organizacija vsega, da najdemo ljudi, se pomenimo s tehniko, važne so tudi finance. Največ sem delal za notranje politične in gospodarske oddaje, pa tudi zunanje politične. Sčasoma je dokumentarno aktualni program razpadel, nastala so manjša uredništva. V notranje političnem sem delal kakšnih petnajst let. Včasih je bilo veliko več oddaj in programov, predvsem pa domače produkcije. Imeli smo tudi posebno avtomobilsko oddajo Test in atest, za katero smo pripravili prispevke tudi v Parizu in Ženevi. Dobra oddaja je bila Homo turisticus, ki jo je vodil Drago Bulc, in je bila žal ukinjena. Imeli smo tri različne gospodarske oddaje, denimo Bobu bob. Mislim, da je bilo pred leti več lastne produkcije kot tudi terenskih oddaj. Zdaj je veliko več pogovornih in studijskih oddaj, ker je na voljo manj denarja.«

Za delo producentov niso načrtovane

Z leve proti desni: Vojko, Sir William Deaken, zgodovinar Dušan Biber in generalni direktor RTV Žarko Petan.

Helena Koder, Alenka Auersperger. Z njimi sem hodil po terenu na snemanja.« Delovno mesto producenta je Vojku zelo ustrezalo, saj je to zelo dinamičen poklic. »Večkrat je delo zelo stresno, ampak vedno si v pogonu v informativnem in dokumentarnem programu. Na delovnem mestu producenta imaš oddajo. Treba je postaviti kadre kot so režiser in tajnica režije, pa asistentka režije. Določiti je treba postopke oddaje, če je studijska ali na terenu, katera

žni avto, za oddajo je treba tudi kaj posneti in vključiti vanjo. V vsaki oddaji so priprave zelo pomembne. Potem ko je oddaja že v fazi snemanja, ko smo enkrat že na terenu, je potreben le že nadzor. Predvsem zato, da se ne pripeti kakšna napaka, ali pa se dogovarjamo z zunanjimi partnerji, če imajo kakšne posebne želje. Sicer pa okoli devetdeset odstotkov projekta vključujejo priprave nanj. Zelo veliko je sestankov. Na eni strani je služba protokola, ki ima svoje

Tomaž Kisovec, kontrola kamere, Vojko in vodja projekta Tone Bogataj v Portorožu leta 1999.

pretirano velike vsote, ker oni načrtujejo samo variabilne stroške. »To so neposredni stroški, potrebni za oddajo kot so dnevniče, najem prostorov, hotelska bivanja in podobno. Internih stroškov ne planiramo. Občasno najamemo zunanje tehnične kapacitete. Vsi ti stroški gredo pod šifro oddaje, od telefonov, kilometrine, dnevnic, pogovorov prek satelitskih zvez. Vse skupaj je treba nekako vrednotiti in tako pridemo do neke povprečne številke v letu. Na porabo denarja je treba seveda vedno paziti.«

Na sestavo ekipe največ vpliva avtor oddaje. »Običajno je zaželeno, da sodelujejo ljudje, ki se dobro ujamejo. Glavni producent pripravi mesečni plan v soglasju z ostalimi producenti. V našem programu so dobri sodelavci in zgledno sodelujemo. Včasih tudi v protokolarnih službah izrazi željo, s katerim režiserjem bi radi delali. S protokolom imamo veliko opravka, vedno se pogovarjamo na njegovem sedežu na ravni predsednika države ali vlade. Obstajala je tudi služba za državne proslave. Po navadi je bila poleg Ksenja Benedetti. Na sestanke pridejo vsi, od vojske, policije in varnostnih organov, da se vse dogovorimo. Tudi radijska skupina vedno sodeluje na prenosu ali snemanju. Le ta organizira ton in odigra levji delež pri prenosih. Ton in modulacijo sta pogoj, da televizija sploh lahko opravi svoje delo. Zelo veliko sodelujem na Radiu z Igorjem Otavnikom, pa tudi Matjažem Culibergom. Končna špica pri naših oddajah je le še formalnost. Iz nje je razvidno, kdo je sodeloval v posamezni oddaji oziroma prenosu. Pri velikih projektih je v bistvu interna

zadeva, katere sodelujoče navedemo. Pri zahtevnih projektih se mi zdi potrebno in pošteno, da imenujemo vse, ki so karkoli prispevali k izvedbi.«

Mega prireditve so poseben izziv.

Naš sobesednik pripoveduje energično in nehote kdaj pogleda na uro, saj je njegovo delo neprestano povezano s sestanki. Še v prejšnji družbeni ureditvi je kot producent sodeloval na prireditvah, ki so bile v glavnem na Kongresnem trgu v Ljubljani, kamor je prihajalo več tisoč ljudi. »Sodeloval sem tudi pri obisku papeža Woytila v Stožicah. Pri vseh teh prireditvah je bila v ospredju varnost. Ob petih zjutraj je na dan prihoda papeža prispel na prizorišče naš reportažni avto, pa ga varnostnik ni spustil naprej, kljub dovolilnicam. Tehniki so vztrajali, da

gredo noter, varnostnik policist pa jih ni spustil niti za centimeter. Vodja naše tehnike Marko Petretič je moral intervenirati in poklicati šefa policije, da so reportažni avto vendarle spustili naprej.«

Ob obisku Billa Clintona v Ljubljani leta 1999 je deževalo kot za stavo. »Največ sem bil na Kongresnem trgu in ker sem bil povsem premočen, sem moral kupiti škornje za dež in se preobuti. Težave so bile tudi z varnostniki. Nič kolikokrat sem šel mimo njih, pa so me vedno znova preverjali.« Vojko je bil navzoč kot producent tudi na srečanjih na najvišji ravni, ko je denimo predsednik države Milan Kučan gostil predsednike šestih srednjeevropskih držav, prišle so tudi njihove soproge, pa na vrhu Nata v Portorožu leta 2004.

Spomni se tudi nenavadnega pripetljaja. »Ko sta se na Brdu pri Kranju mudila predsednik Rusije Vladimir Putin in ZDA George Bush je slednji po svojem govoru stopil z govorniškega odra. Nekaj trenutkov po njegovem odhodu je iz neke električne omarice iznenada močno počilo, zvok je bil podoben manjši eksploziji. Še zdaj mi je v živem spominu, da so se varnostniki, povečini temnopolti, zgrnili okoli svojega predsednika in v hipu vsi skupaj nekam izginili.«

Za pripravo oddaj so na voljo številni rekviziti, pa tudi scenski materiali in sčasoma marsikaj odpišejo, ko oddaja ni več na programu. Kar je uporabnega, še ohranijo, preostalo odpeljejo na odpad. Še največ je mogoče preoblikovati fundus oblačil.

Producenti na vsebino oddaj ne vplivajo.

»Vendar pa tesno sodelujemo pri tem,

Vojko in scenografinja Mirta Krulc leta 1995.

Televizijska ekipa ob obisku papeža Woytile na Hipodromu Stožice leta 1996.

kaj vse potrebujemo na terenu za oddajo, kakšen studio, koliko kamer, stolov in drugega inventarja. To je zelo pomembno pri izvedbi oddaj. Pomembni so tudi prevodi, pa tudi prostor za snemanje.«

Zahtevne so tudi predvolilne oddaje. »Pomembna je enaka minutaža za vse udeležence, ki smo jo določili z zvočnimi signali. Še posebej potem, ker so se nekateri pritoževali, da so imeli na voljo manj besede kot drugi. Tako smo uvedli enake metre za vse, za govor kot tudi za replike. Predvolilne oddaje so bile spočetka v različnih predelih Slovenije. Potem so oddaje časoma potekale le v studiih v Ljubljani. V oddajah Intervju, še posebej v tistih, ki jih vodi Lado Ambrožič, so scenski 'priboljški', tudi slike in platna naših znamenitih slikarjev. Pred leti sem Groharjev sliko kar s kolesom peljal nazaj v galerijo, kjer smo si jo sposodili. Tam sem vprašal, koliko stane umetnija. Ko so mi odvrnili, da več deset tisoč mark, sem kar prebledel, saj sem se šele tedaj zavedal, kakšno dragocenost sem nosil s seboj.«

Veliko je bilo peripetij.

»Ob razglasitvi samostojnosti Slovenije junija 1991 v parlamentu, je bilo še slabe pol ure do televizijskega prenosa, ko zagledam v prostorih televizije šest kameramanov, ki so čakali na prevoz. Zgrozil sem se, ker še niso bili na kraju prenosa. Dejal sem jim, naj pohitijo in se peš odpravijo v parlament, vendar se niso zganili. V naglici sem ustavil službeni kombi, ki je bil na neki drugi poti, da so se snemalci hitro odpeljali v državni zbor, kamor so prispeli tik pred prenosom.«

Težave so bile na neki državni proslavi v kraju Tatre v Brkinih na Primorskem maja 2003. »V odročnem kraju smo namestili agregat za elektriko. Kakšno uro pred začetkom prenosa agregat ni več mogel delovati. Ni bilo možnosti, da bi pripeljali drugi agregat, ker je bilo na kraju preveč ljudi. Če bi se priključili na lokalno električno omrežje, bi v hipu zmanjkalo toka za vse. Pol ure pred prenosom pa so naši tehniki vendarle ugotovili, da je v agregatu premalo vode, ki je potrebna za hlajenje. S pomočjo kozarcev, različnih plastenik in posod smo uspeli v generator naliti dovolj vode, da je začel delovati. Še ena stresna situacija.«

Od leta 1985 do 1990 je Vojko kot organizator delal tudi v oddaji Dnevnik. »To je bil program čisto zase. Oddaja je še sodila v aktualno dokumentarni program. To je bilo zelo specifično organizatorsko delo. Nasploh sem sodeloval z veliko ljudmi. Z vsemi je treba gojiti skorajda diplomatske odnose, profesionalne in primerne tudi po človeški plati. Vsaj doslej nismo imeli večjih težav. Treba je postaviti različne interese pod eno streho. Težavam se skušamo izogniti tako, da načrtujemo, kako bodo sestavljene ekipe za izvedbo projekta. Sicer pa je delo profesionalno in so oddaje lahko zelo kakovostne tudi v primeru raznolike sestave izvedbene ekipe.«

Vojko se rad sprosti na domačem vrtu. Pred leti je veliko smučal in nekaj časa tudi učil smučanje. »Lani smo v RTV športnem društvu ustanovili bowling sekcijo. Pred leti sem tekmoval na smučarskih tekmah za naše društvo, zadnja leta pa ne. Tudi berem rad. Moram spremljati, kakšne so nove tehnologije, denimo najnovejše kamere, da sploh lahko vem, s katero tehnologijo gremo na teren in da lahko temu prilagodimo vso produkcijo. Zdaj imamo drugačne naprave za montažo in presnemavanje. Računalniška tehnologija in tudi filmska tehnika napreduje. Vedeti moram, kakšno tehnologijo je treba naročiti. S svojimi sodelavci sem zelo zadovoljen, ker so profesionalci. Posebej tudi v zunanjepolitičnem uredništvu televizije, kjer delam zadnji dve leti. Tam je nekoliko manj stresno delo kot v notranje političnem uredništvu, kar mi na nek način odgovarja.«

Pred začetkom oddaje Nova zvezda Evrope.

Znani zmagovalci festivala Slovenska polka in valček 2012

Razvedrilni program Televizije Slovenija je v skupni organizaciji s Festivalom Velenje minul teden v Domu kulture v Velenju priredil že 18. festival Slovenska polka in valček.

Premierno smo predstavili zvoke šestih polk in šestih valčkov ter podelili pet nagrad – eno po mnenju občinstva, štiri pa je podelila strokovna žirija. Gostitelja večera sta bila priljubljena slovenska glasbenica Natalija Verboten ter prepoznavni voditelj in nekdanji urednik festivala Slovenska polka in valček, Andrej Hofer.

S telefonskim glasovanjem so gledalci in poslušalci festivala kot najboljšo skladbo festivala po mnenju občinstva izbrali skladbo Navihank Pokaži mi, da me imaš rad, ki je prejela 7054 glasov.

Bogat spremljevalni program festivala Slovenska polka in valček 2012 so pripravili izvajalci iz Šaleške doline, torej iz okolja, v kate-

rem je festival potekal. Urednik letošnjega festivala je bil Jože Krajnc, scenografinja Tatjana Kortnik, režiser pa Njegoš Maravič. Pri ZKP RTV Slovenija pa je ob festivalu izšla tudi že tradicionalna zgoščenka na kateri je zajetih vseh 12 skladb s festivala in tri skladbe, nagrajene na lanskoletnem festivalu.

Zahvala

Ob boleči izgubi mojega očeta se iskreno in iz srca zahvaljujem sodelavkam in sodelavcem finančnoračunovodske službe in prijateljem za izrečeno sožalje, sveče in denarno pomoč. Hvala vsem, ki ste mi stali ob strani in ga pospremili na zadnji poti.

Mija Kozlevčar

prišli odšli

PRIŠLI V FEBRUARJU 2012

PPE TV SLOVENIJA

DANE COTAR – likovni TV oblikovalec
EVA MEGUŠAR – novinarka specialistka
3

REGIONALNI RTV CENTER KOPER-CAPODISTRIA

ELENA GANDUSIO – tajnica režije
ERTER PUST – novinarka specialistka
BARBARA URIZZI – glasbena urednica

TEHNIKA, INVESTICIJE, INŽENIRING

SAŠO ZALETEL – vodja oddelka

ODŠLI V MARCU 2012

OE GLASBENA PRODUKCIJA

NINA PIRC – tuttistka

PRIŠLI V MARCU 2012

PPE TV SLOVENIJA

MARTINA BASTARDA – montažerka specialistka
SUZANA KOZEL – novinarka specialistka
VALERIJA SMOLEJ – tajnica režije
MAJDA ŠIRCA RAVNIKAR – urednica oddaj

RADIO HUDO!

radijske novinarske delavnice za osnovnošolce na KULTURNEM BAZARJU

Program za mlade 1. programa Radia Slovenija v okviru oddaje Hudo! – na sporedu je vsako soboto ob 9. uri – v tem šolskem letu pripravlja brezplačne radijske novinarske delavnice za osnovnošolce, ki vzgojo za medije že poznajo, zanima pa jih tudi praktično delo novinarja.

Ideja za projekt se je porodila znotraj uredništva Programa za mlade, ko smo na glas razmišljali, kako mladim približati radio. Zdi se, da so mladi nanj nekoliko pozabili, najbrž tudi zato, ker radio, kakor mnogi drugi mediji, ne misli nanje dovolj. Zato jim želimo z novinarskimi delavnicami približati svet radia in jim ponuditi program, v katerem se bodo našli in ga soustvarili ter sami imeli možnost odpreti teme, ki so jim blizu.

Z delavnicami smo se predstavili na tokratnem Kulturnem bazarju, ki se je odvijal 13. marca v Cankarjevem domu. Novinarkama Tadeji Bizilj in Špeli Šebenik so se pri predstavitvi pridružili učenci z Osnovne šole Šmartno pod Šmarno goro in njihova mentorica Mojca Jamnik.

RADIO HUDO!

V okviru projekta Radio Hudo! smo letos z novinarskimi delavnicami obiskali 12 šol, pot nas je ponesla po vseh koncih in krajih naše Slovenije – od Bohinjske Bistrice, Metlike, Lucije, Lovrenca na Pohorju, Šmarja pri Jelšah do Brda pri Lukovici, Rogaške Slatine, Trebnja, Cerknice in Zagorja ob Savi. Z novinarskimi spretnostmi smo seznanili tudi mlade novinarje v zamejski Sloveniji, točneje na Opčinah in Proseku pri Trstu. V mesecu januarju pa nas je pot peljala do Šmarne gore oz. do Šmartna pod Šmarno goro. Kako je izgledalo naše prvo srečanje, sta na predstaviti na Kulturnem bazarju prikazali mladi novinarki Ajda in Katja, ki sta se za nekaj minut zživeli v vlogo Tadeje in Špele. Dekleti sta se kljub močni tremi odlični odrezali, le malce prestrogi sta bili, je z nasmehom na obrazu pripomnila Tadeja.

NOVINARSKÉ DELAVNICE

Po uvodnem skeču sta besedo prevzeli »ta pravi« Tadeja in Špela, ki sta obiskovalcem, strokovnim delavcem osnovnih šol, razložili potek celotnih delavnic. V okviru delavnic se v dveh tednih srečamo trikrat, naš cilj pa je, da učenci spoznajo radio kot medij, delo radijskega novinarja, tonskega mojstra, glasbenega

urednika in radijskega voditelja in da se tudi sami preizkusijo pri tem delu ter pripravijo radijsko mladinsko oddajo. Najprej je na sporedu teoretični del, pri katerem učence seznanimo z različnimi mediji in novinarskimi žanri, skupaj poslušamo intervju, reportažo in anketo ter pripravimo intervju v živo. Nato učenci razmišljajo o glavni temi oddaje, ki jo bodo pripravili, o žanrih, ki jih bodo v oddaji uporabili, ter

sogovornikih. Drugič je na sporedu praktični del delavnic, ko najprej z učenci na hitro prevetrimo vse, kar smo se naučili pri teoriji, in razmislimo, kako bomo to uporabili v praksi. Učenci se nato zživijo v vlogo radijskega novinarja in lotijo snemanja intervjujev, reportaž, anket, ki jih potem tudi zmontirajo ob pomoči tonskih mojstrov. Za konec praktičnega dela jih čaka še pisanje scenarija za oddajo. Zadnji del

delavnic je vodenje sobotne radijske oddaje Hudo! - učenci v največjem radijskem studiu 51 med 9. in 10. uro v živo odvodijo enourno oddajo.

ODZIVI

Ob sami predstavitvi delavnic so se hitro porajali dvomi strokovnih delavcev, da bo veliko dela, v kolikor se odločijo za sodelovanje, padlo na njih. A sta jih Tadeja in Špela hitro pomirili in pojasnili, da večino dela učenci opravijo v času delavnic ob pomoči novinarjev in tonskih

delo novinarja, ponosno hodili naokoli z mikrofoni in svojim vrstnikom razlagali, kakšna je njihova naloga. Tudi sama montaža jih je zelo pritegnila, le pri pisanju scenarija za oddajo se je malce zataknilo, a so tudi to uspešno rešili. Vodenje sobotne oddaje Hudo! je bila res pika na i celotni zgodbi in sama je bila po oddaji zelo ponosna na mlade radijske voditelje. Povedala je še, da se je skozi delavnice tudi kot učiteljica predmeta Vzgoja za medije ogromno naučila in da so z mladimi novinarji postali prava ekipa.

Fona in Sama Kutina. Posneli so intervju z njima, med gledalci pa z anketo preverili vtise po predstavi. Vse skupaj so med predstavitvijo pridno montirali ob pomoči tonskih mojstrov Janeza in Grega ter posneto združili v reportažo, ki so jo, skupaj z napovedjo, ob koncu predstavitve zavrteli vsem zbranim. Strokovni sodelavci šol so z zanimanjem poslušali in ob koncu mladim novopečenim novinarjem glasno zaploskali za odlično delo. Prav tako reportažo bi namreč brez problema lahko objavili tudi na nacionalnem radiu, je povedala Špela, kar kaže na to, da so učenci svoje delo vzeli resno in se zares veliko naučili. Tudi njihovi vtisi so bili navdušujoči, prav vsi so se strinjali, da te izkušnje ne bodo nikoli pozabili in obenem dodali, da so veseli, da so dobili takšen vpogled v novinarsko in radijsko delo, kar jim bo morda celo pomagalo pri odločitvi za nadaljnje šolanje.

SODELOVANJE

Čeprav so novinarske delavnice v letošnjem letu že zapolnjene, je bilo navdušenje udeležencev učiteljic po predstavitvi veliko in že naslednji dan sta na naš elektronski naslov hudo@rtvslo.si prispeli dve prijavi za sodelovanje v naslednjem šolskem letu 2012/2013. To je to, kar pri Šolskem novinarstvu potrebujemo, da učencem približamo delo, in tudi dobimo rezultat ustvarjenega, sta napisala mentorja, ki sta svoje učence in šoli že prijavila k sodelovanju. Prijave so torej odprte, tako da vabimo tudi vse ostale šole in učence, ki sodelujejo pri izbirnem predmetu Vzgoja za medije, Šolsko novinarstvo ali katerem drugem predmetu, povezanem z mediji, in bi se radi približe spoznali z novinarskim in radijskim delom, da se prijavijo k zanimivemu in zabavnemu praktičnemu izobraževanju.

NAGRADA

Delavnice imajo poleg izobraževalne tudi tekmovalno noto, saj se mladi novinarji ob koncu šolskega leta s svojimi prispevki borijo za lepo nagrado, izlet v eno od evropskih prestolnic. V mesecu maju bodo tako vsi sodelujoči novinarski razredi pripravili nekajminutni tekmovalni izsek iz svoje oddaje, ki jih bo z malo sreče popeljal na čudovit izlet v predolimpijski London. Najboljši izsek bodo ob pomoči strokovne žirije z glasovanjem izbrali naši poslušalci in poslušalke, več o tem, kako lahko tudi sami glasujete za svojega favorita in si tako tudi vi priborite čudovito nagrado, pa boste lahko prebrali v naslednjem Kričaču.

mojstrov. Ob tem je dodala svoje še učiteljica Mojca, ki je zbranim razložila svojo izkušnjo pri delavnicah. Najprej je bilo tudi njo malce strah, kako se bo vse skupaj odvijalo, a je ekipa Programa za mlade že na prvem srečanju pregnala ves strah in vse dvome. Učenci so se odlično odzvali, predstavitev je bila pripravljena zelo sproščeno, a hkrati poučno. Na drugem srečanju so se učenci še bolj vživeli v

MLADI NOVINARJI

Vmes, ko sta novinki na Kulturnem bazarju predstavljali novinarske delavnice, pa sodelujoči učenci niso stali križem rok, temveč so pokazali, kaj vse so se zares naučili sami pri delavnicah. Že zgodaj zjutraj so si na Kulturnem bazarju ogledali predstavo Nenavadna glasbila in zvočila in pred mikrofonom povabili izvajalca predstave Andreja

Delno delo na domu

Kako varčevati, a brez posledic za kvaliteto in kvantiteto dela – Računalniki in znanje omogočata prvi korak – Televizijska dokumentacija kot preizkusni kamen?

V bližnji prihodnosti bo prišlo do večje in racionalnejše uporabe računalnikov v delovnem procesu. Eno od področij, na katerem je mogoče racionalneje in bolje uporabljati osebne računalnike že zdaj, je vsekakor arhiviranje raznovrstnega gradiva. Prvi testni poizkusi dela na domu televizijskega dokumentalista so pokazali, da bi lahko dokumentalisti opravili večino svojega dela na svojih domovih. Delodajalec bi s tem zmanjšal stroške delovnega procesa (potni stroški, ogrevanje na delovnem mestu, itd). Slednje bi bilo dobrodošlo še posebej sedaj, ko se kar naprej govori o finančni in gospodarski krizi na sploh. Javni zavod Radio televizija Slovenija se že desetletja spopada s številnimi problemi. Nekatere sproti bolj ali manj uspešno rešuje, druge manj. Med dolgoletnimi in nerešenimi težavami je tudi pomanjkanje delovnega prostora. V mnogih enotah imajo prenapolnjene prostore, kjer delovno okolje več ne ustreza delovnemu procesu. Zato zavod načrtuje gradnjo dodatnih objektov, vendar pa denarja za realizacijo tega ni nikoli dovolj. Zdaj je čas še bolj neprimeren; vsesplošna finančna kriza. Gre za razmišljanje in predlog za iskanje notranjih rezerv na nacionalni televiziji, kot izhodišče pa vzemimo televizijsko dokumentacijo in delo televizijskih dokumentalistov.

V očeh nekaterih novinarjev, urednikov, organizatorjev, režiserjev in drugih, ki uporabljajo arhivsko gradivo, je televizijska dokumentacija zgolj skladišče kaset, dokumentalisti in arhivarji pa le skladiščniki, ki sem ter tja prenašajo kasete glede na potrebe naročnikov. Toda to še zdaleč ni res. Delo je zahtevno in odgovorno, čeprav zglada zelo enostavno. Res je sicer, da delo poteka več ali manj po ustaljenih tirih že desetletja, vendar pa dokumentacija ni skladišče arhivskega gradiva in dokumentalisti ter arhivarji niso skladiščniki. Za lažje razumevanje procesa shranjevanja televizijskega gradiva vzemimo zelo priljubljeno tedensko oddajo TEDNIK, ki je na sporedu premierno vsak ponedeljek zvečer, nato pa mu sledita še dve ponovitvi. Glede na to, da oddaja dolga okoli petinštirideset minut, se na eno devetdesetminutno posnameta dve oddaji. Slednje ima več posledic za nastanek arhivskega gradiva. V najboljšem primeru prejmejo dokumentalisti kaseto s posnetima oddajama šele štirinajst dni po premiernem predvajanju. To pomeni časovni zamik pri razpolaganju z gradivom posnetih oddaj za nastajanje novih oddaj televizije Slovenija, saj oddaje ne morejo popisati, če je kaseto s posneto oddajo še drugod. Za razliko od dnevno informativnih oddaj, pri katerih je zelo veliko različnih prispevkov, je arhiviranje Tednika relativno lažje. Gre namreč za to, da je v vsaki oddaji povprečno največ od šest do sedem prispevkov, ki zahtevajo zato tudi manj dela na vseh nivojih. Pa naj gre pri tem za popisovanje kadrov, vnašanja šifer ali česa drugega. Za razliko od DIO tokrat pri tem ne sodelujejo arhivarji, temveč vso delo popisovanja in shranjevanja posamezne oddaje ostane dokumentalistom. Ves proces popisovanja se začne s programom NOVI iNEWS. V tem programu odpremo v padajočem meniju SCRIPTS mapo ARHIV, podmapo leta, podmapo meseca, mapo TEDNIK in nato izberemo ustrežni Tednik, nato posamezna besedila, ki služijo avtorjem oddaj pri nastajanju oddaje, prekopiramo v program

Dokumentalist na delu v enem od arhivov kaset slovenske televizije

WORD. Dokumentalisti se pod popisano gradivo običajno podpisujejo s svojim imenom zato, da morebitni naročniki lahko postavljajo dodatna vprašanja o gradivu, če uporabniku nekatere stvari niso povsem jasne ali razumljive. Nekoliko bolj zapleteno in dolgotrajno je shranjevanje gradiva dnevno informativnih oddaj; Poročila, Slovenska kronika, Dnevnik, Odmevi, vendar pa je precej podobno, zato se tega posebej ne bomo lotili. Eden od problemov, ki nastaja pri arhiviranju dnevno informativnih oddaj, je tudi ta, da si te kasete oziroma oddaje najbolj pogosto izposojajo predvsem zaradi aktualnosti in to pomeni, da jih ni mogoče arhivirati sproti, saj kopij pri nas ne snemamo. Ko so vse oddaje na kaseti popisane in časovno kodirane, arhivarji dostavijo kaseto v skladišče na točno določen kraj, kjer se po dogovoru shranjujejo kasete. Besedilo, ki ga prejmemo kot pomoč pri popisovanju oddaj se hrani še pisno (papirno) – tako imenovane SRAJČKE ODDAJ – gradivo na povsem drugem kraju arhiva, vneseni podatki pa se vnesejo v program EVA ZA VNOS in kasneje v »glavno« EVO. Že površen pogled pove, da je že novega arhivskega gradiva več, kot pa ga lahko sproti obdela ekipa arhivistov in dokumentalistov, ki je zaposlena na tem področju. Z drugimi besedami povedano; vse več je oddaj nacionalne televizije, ki ostajajo – po mnenju pisca teh vrstic – zaradi objektivnih okoliščin – premalo natančno popisane za kasnejšo uporabo. Res je sicer, da imajo dokumentalisti in arhivarji na razpolago hitrejše in zmogljivejše računalnike kot pred leti, vendar pa uporabljajo enake ali celo iste programe kot pred desetimi in

več leti. V dokumentaciji Televizije Slovenija je zdaj manj zaposlenih, kot pa jih je bilo pred leti, količina gradiva pa raste. Delavci sicer količinsko opravijo več dela, vendar pa to še ni dovolj. Zdaj se lahko postavi ključno vprašanje: se bodo zaposleni v dokumentaciji zadušili v količini gradiva, ali pa je na obzoru izhod iz te zagate? Odgovor: rešitev je, vendar so časi, v katerem je prišlo do takšne situacije, pozitivnemu izidu nenaklonjeni. Ali to morda pomeni, da se je treba kar vdati v usodo in se sprijazniti z bridkim koncem? Nikakor! K reševanju težav v arhiviranju gradiva na nacionalni televiziji je treba pristopiti z majhnimi koraki, oziroma izkoristiti tako imenovane notranje rezerve. Če pogledamo prakso gospodarskih subjektov v zadnjih desetih letih, kjer so govorili o notranjih rezervah, smo kaj kmalu ugotovili, da so bile metode precej preproste, ki pa niso dale rezultatov. Z drugimi besedami: začeli so odpuščati »presežne delavce«, mnogo od teh podjetij pa je kasneje propadlo, ali pa končalo v tujih rokah po grozljivo nizkih cenah. Tudi RTV Slovenija postopoma zmanjšuje število zaposlenih, vendar to ni rešitev za arhivsko problematiko. Nekaj racionalnih sprememb lahko uvedemo pri delu samih arhivarjev in dokumentalistov ter uvedemo intenzivnejše sodelovanje med Dokumentacijo TV Slovenija in vsemi uredništvi vseh programov. Ena od poti za hitrejšo arhiviranje gradiva je v personalizaciji iskanja vsebin. Uporabniku prilagojeno iskanje vsebin ali personalizacija je postopek, s katerim iz množice dostopnih vsebin izberemo tiste, ki so za uporabnika najbolj primerne. To naredimo na podlagi poznavanja uporabnikovih interesov. Te so zapisane v uporabniškem modelu ustreznega računalniškega programa, ki je vgrajen v televizijski sprejemnik. Ob tem je treba dodati dejstvo, da postajajo digitalni televizorji in spremljajoče naprave v nekem pogledu podobni računalnikom in bodo v prihodnje vsi imeli možnost izvajanja programov za personalizacijo iskanja medijskih vsebin. Glavna naloga tovrstnih sistemov je predvsem razbremenitev uporabnika, ki se v množici informacij ne znajde več, dokumentalistom pa je pri iskanju naročenih gradiv v veliko pomoč. V času, ki je dokumentalistu na voljo, ne more lastnoročno pregledati vseh informacij, saj nacionalna televizija sodeluje pri ustvarjanju evropskega arhivskega centra, ki bo vseboval ogromno arhivskega materiala vseh nacionalnih televizij, katerih države so članice Evropske unije. Avtomatizirani sistemi neprimerno hitreje pregledajo sezname opisov dostopnih vsebin in uporabniku ponudijo tiste vsebine, ki jih išče. Ta, druga varianta, je bolj dolgoročna in malo težje izvedljiva, prve korake pa je moč narediti v sami dokumentaciji in to takoj. Zato torej lahko govorimo o notranjih rezervah dokumentacije TV Slovenija, ki so v tem trenutku sila majhne, pa vendar niso zanemarljive. Začnemo lahko kar pri delu osmih dokumentalistov. Njihovo delo je izredno pomembno za kasnejšo uporabnost arhiviranega gradiva. Kakovost njihovega opravljenega dela je v premem sorazmerju s kasnejšo uporabnostjo. Če pomislimo, da je potrebno za opravljanje tovrstnega dela imeti vsaj visokošolsko izobrazbo ter strokovni izpit, je zahtevnost dela na dlani. Ali ni to morda ravno ovira za korak v iskanju rezerv v delu dokumentalistov? Ne, nasprotno! Dokumentalisti opravljajo svoje delo popolnoma samostojno, uživajo veliko zaupanje delodajalcev, da je delo kakovostno opravljeno, saj je temeljito preverjanje njihovega dela kasneje skoraj nemogoče. Ali pri tem mislimo, da bi lahko dokumentalistom v iskanju notranjih rezerv najprej znižali plače? Ne, lahko pa bi vsaj deloma zmanjšali stroške njihovega dela. In sicer tako, da bi vsaj nekaj svojega dela opravili pri sebi doma. Na svojih

domovih bi lahko delali tri tedne vsak mesec, teden dni pa bi morali še naprej preživeti v televizijski dokumentaciji. Treba je namreč omeniti, da – poleg prikazanega popisovanja oddaj – dokumentalisti opravljajo še dvoje opravil, ki pa jih ne morejo postoriti na svojih domovih. Prvo je tako imenovano delo na NAROČILIH, drugo pa POPOLDANSKA DEŽURSTVA. Delo tako na prvem kot na drugem je enako, le da gre za delo v dopoldanskem času pet dni na teden, drugo sedem dni zapored v popoldanskem času. Prvo se opravlja od sedme ure zjutraj do druge ure popoldan, drugo pa od druge popoldan do desete ure zvečer. Dokumentalisti na temelju internih naročilnic v računalniku poiščejo naročnikom zahtevano gradivo, za fizično dostavo kaset pa poskrbijo arhivarji. Za ta korak – tri tedne dela dokumentalistov na domu – pa so že ustvarjeni vsi pogoji, saj ima praktično že vsaka slovenska družina doma svoj računalnik in tudi povezavo z internetom. Zato je toliko bolj nerazumljivo, da znotraj delovnega procesa, ki je že desetletja skoraj povsem enak, ne prihaja vsaj do minimalnih sprememb, ki bi omočile dvig kakovosti storitev v vseh pogledih ter vsaj malo zmanjšale stroške dela. Vsi dokumentalisti imajo doma na razpolago močne osebne računalnike, v katerih bi lahko shranili dokumente, s pomočjo katerih bi lahko opravljali svoje delo doma. Ko pravimo, da so vsi pogoji za realizacijo tega predloga že tu, mislimo pri tem na vse. Določene so norme, na temelju katerih se ugotavlja, ali dokumentalist opravlja svoje delo po pričakovanjih delodajalca. Vsi zaposleni v dokumentaciji že več let vsak mesec pripravijo in oddajo vodji delovno poročilo z natančno opisanem delu, ki so ga opravili v preteklem mesecu. Tudi delo na domu ne bi tega prav nič spremenilo. Javni zavod bi imel od tega več koristi. Odpadlo bi tri četrtine stroškov za prihod na delo, tri četrtine prispevkov za obrok (malico), manj potreb po poslovnih in skupnih prostorih, manj opreme za posameznega delavca in še bi lahko naštevali. Kontrola kvalitete in kvantiteta dela je zagotovljena, morebitne kršitve delovnih zadolžitvev pa zlahka ugotovljive. Če pri tem pomislimo, da lahko takoj znižamo stroške dela štiridesetih odstotkov delavcev v eni enoti, pri tem lahko spodbudimo razmišljanje o tovrstnih možnostih tudi v drugih službah celotnega javnega zavoda, bi verjetno prišli do sklepa, da bi lahko vsaj del svojih delovnih nalog v nekaterih drugih enotah delavci prav tako opravljali na domu. Prihranek bi bil očiten, saj s vsestransko uporabo računalnikov je moč prihraniti ogromno denarja. Finančna in prostorska kriza, ki obremenjujeta tudi Radio televizijo Slovenija, sta dolgoročno brez dvoma rešljivi. Opisano razmišljanje o reševanju težav javnega zavoda v Oddelku za arhiviranje in dokumentacijo je samo droben in konkreten primer (predlog) začetka reševanja finančnih in prostorskih težav. V prihodnje naj bi Oddelek za arhiviranje in dokumentacijo dobil dodatne delovne prostore, vendar verjetno v tem trenutku si nihče ne drzne napovedati, točno kdaj bo RTVS začel z gradnjo novega prizidka, po drugi strani pa vidimo, da je moč prostorski problem delno rešiti brez dodatnih investicij, pa še prihranili bi nekaj denarja, ne da bi pri tem kakor koli spremenili tako kvaliteto kot kvantiteto dela. Glede na vsebino dela dokumentalistov na domu pa bi odpadel tudi strah delodajalca, da bi izgubil nadzor na delom delavca in prav tako bi odpadla možnost za neupoštevanje delodajalčevih navodil.

Čisto na koncu pa še retorično vprašanje: Zakaj vztrajamo pri takšni organizaciji dela v televizijski dokumentaciji, saj je delo na domu postaja nekaj povsem vsakdanjega, je v praksi uveljavljeno in pravno urejeno?

Planica

	TELOVADNI ELEMENT		ZADNJI DEL DEBELEGA ČREVEVA	STEKLENA POSODA ZA GOJENJE RIB	POVELIČEVALEC KOGA, SLAVILEC	SPREMEMBA HITROSTI KEMIJSKE REAKCIJE	TOVARNA POSODE IZ CELJA	HIMALAJSKA KOZA
	KRATEK REZEK ZVOK PRI GORENJU							
	PROPAGANDA							
	ZEMELJSKI RAVNIK							
	VRSTA IGRE NA SREČO						VELIKA ZAČETNA ČRKA	SESTAVIL JOŽE PETELIN
ČRKI ZA L IN O V ABECEDI			OTOČJE PRI KAMČATKI PRITOK ORINOKA V J. AMERIKI					GUSTAV KLIMT
VELIKA LETALSKA PRIREDITEV								
ZVIJAČA, FINTA				MIŠIČAST ORGAN V USTIH				
ODMEV, ODJEK			SKLADATELJ HAČA-TURJAN	?, VI, ONI	JEZERO (FRANC.) J. AMERIŠKO GORSTVO			GLASBENI MOJSTER BAROKA (JOHANN S.)
METULJ JAPONSKI PRELEC (IZ AAAJMM)							IEIDEM NASILNA TATVINA	
RUSKI SLIKAR (ALEKSANDER (IZ REVINA))						EGIPČANSKI SONČNI BOG RUDI ZUPANC		
VELIKO SREČE PRI ŽREBU	GRŠKA ČRKA			NAŠA IGRALKA (ŠTEFKA)				
REKA SKOZI CAMBRIDGE TUDI REKA NA S. TASMANIJE				POŠKODBA SKLEPA				

Rešitev nagradne križanke s svojim nalovom pošljite najkasneje do 20.5.2012 v uredništvo na naslov: RTV SLO, Kolodvorska 2, 1550 Ljubljana, (KRIČAČ). Izžrebani nagrajenci za pravilne rešitve dobijo:

1 kaseto ali zgoščenko ZKP, in knjigo kuponov; Rešitev prejšnje križanke: ROBERT PAJEK. Tokrat smo izžrebali: 1. NAGRADA: Dragan Bulič, Radio Slovenija, 2. NAGRADA: Rihard Šoper, Padersiščeva 23, 8000 Novo mesto 3. NAGRADA: Franci Cvetaš, Rojčeva ul. 7, 1110 Ljubljana

NAGRAJUJE

ZKP RTV SLO

www.rtv slo.si/zkpprodaja/

Nagrajujemo izžrebance s **KNJIGO KUPONOV 2za1.si** V njej sodelujejo s kuponi za popuste različni ponudniki s področja gostinstva, športa, lepote, zdravja in razvajanja, zabave ter storitvenih dejavnosti. Več o knjigi na www.2za1.si

Ne sili v ospredje!

Pri ogledu terena producent, novinarka in urednik najdejo staro oljno svetilko. Poberejo jo in iz nje se prikaže duh, ki pravi: "Vsakemu od vas izpolnim eno željo."

»Meni prvi, meni prvi!« vzklikne urednica. "Hočem biti na Bahamih, voziti hitri čoln in da sem brez vsake skrbi."

Puff! V istem trenutku izgine.

"Zdaj pa meni!" pravi producent. "Hočem biti na Hawajih, ležati na plaži, imeti osebno maserko, neskončne zaloge Pina Colade in ljubezen svojega življenja."

Puff! Tudi on izgine.

"OK, ti si zdaj," reče duh uredniku, ki reče: "Hočem, da sta oba takoj nazaj!"

Kričič vabi vse tiste, ki vas kaj zanima v zvezi z delom in načrti RTV Slovenija, da vodstvu postavijo javno vprašanje in uredništvo bo pri odgovornih našlo in objavilo odgovore, v novi rubriki,

Zanima me ...

Vabljeni k soustvarjanju našega Kričiča.

Prgišče medalj slovenskim novinarjem

Nedavno je bilo v turškem Erzurumu že 59-to svetovno prvenstvo novinarjev smučarjev (SCIJ), na katerem so spet večino odličij pobrali članice in člani slovenskega zastopstva. Med več kot 200 udeleženci iz 50 -tih držav sveta so bili iz naše hiše tudi Vlado Krejač in Darko Koren, ki sta bila tudi med dobitniki medalj 11-članskega slovenskega zastopstva in Mojca Dumančič, ki je aktivno sodelovala na okroglih mizah o novinarstvu v svetu. Svetovna novinarska srečanja so namreč hkrati priložnost za pogovore in okrogle mize o položaju novinarstva nasploh, ki postaja vse bolj zahteven zlasti zaradi poročanj s kriznih žarišč in seveda tudi vse večje konkurence različnih medijev, kar v marsičem lajša, hkrati pa tudi otežuje novinarsko delo. Le to postaja zaradi različnih želja medijskih lastnikov in javnosti tudi življenjsko vse bolj nevarno, saj pri opravljanju dela letno izgubi življenje kar okrog 100 novinark in novinarjev.

Upokojenci na izletu

Marčevsko spomladansko toplo vreme je tudi upokojence RTV-ja prebudilo iz zimskega spanja. Na prvi izlet v letošnjem letu so se namenili v Mele pri Gornji Radgoni. Ogledali so si tropski vrt z orhidejami, med ogledom pa so jih preletavali eksotičnimi metulji različnih barv in velikosti. Tudi vrtičkarji in ljubitelji trajnic so prišli na svoj račun, saj so dobili prenekatero idejo, kako urediti svoj vrt, kar upokojencem predstavlja neizmerno veselje ob siceršnjem rednem spremljanju dogajanj v naši hiši, v katero so mnogi vtkali številna ali pa kar vsa leta aktivnega ustvarjanja.

Marija Miklič.